

К О Н Ц Е П Ц И Я

За стратегическо управлението на Окръжен съд - гр.Добрич

изготвена от Петър Петков Монеv - Заместник административен
ръководител, Заместник председател на Окръжен съд - гр.Добрич

кандидат за заемане на длъжността

Административен ръководител - Председател на Окръжен съд -
гр.Добрич

**УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,**

Съгласно изискванията на чл.194а ал.2 от Закона за съдебната власт представям пред Вас основните ми виждания относно управлението и развитието на Окръжен съд - гр.Добрич в качеството ми на кандидат за негов Административен ръководител-Председател, което се явява и израз на вижданията ми за състоянието и перспективите за развитие на Окръжен съд – гр.Добрич, като част от съдебната система на Република България.

Лична мотивация за заемане на длъжността.

Повече от 28 години работя в съдебната система на Република България, а именно от 1997г., когато започнах работа в Окръжна Следствена служба - гр. Добрич, като пом.следовател. Със съгласието на Директора на НСлС и Министъра на правосъдието, паралелно бях назначен и като съдебен кандидат в Окръжен съд - гр. Добрич. От 09.04.1999г. до 15.09.1999г. бях прокурор в Районна прокуратура - гр. Добрич, а от 15.09.1999г. до 17.06.2003г. бях Зам. районен прокурор в същата прокуратура. На 17.06.2003г. бях назначен на длъжността „съдия“ в Районен съд-гр.Добрич, а от 04.11.2004г. до 09.04.2015г. изпълнявах длъжността - Зам. административен ръководител - Зам. председател на РС-гр. Добрич, където разглеждах наказателни дела, а ръководах дейността на гражданското отделение на съда. На 09.04.2015г. бях назначен на длъжността, която изпълнявам и до момента, а именно - Зам. административен ръководител - Зам. председател на ОС-гр. Добрич, където ръководя наказателното отделение. През периода докато бях Зам. районен прокурор в Районна прокуратура-гр.Добрич бяха извършвани много и различни проверки, от различни горестоящи прокуратури, включително и ВКП. Сходна е ситуацията в РС-гр.Добрич, в ръководството на чиято ежедневна дейност активно участвах, както и в Окръжен съд-гр.Добрич, в ръководството на чиято ежедневна дейност активно участвам и до момента. През този период са извършвани множество и различни проверки, вкл. няколко планови такива от Инспектората към Висшия Съдебен съвет. Предмет на тези проверки са били организацията по образуване, движение и приключване на делата в гражданското и наказателното отделение на съда. Проверките бяха извършени през месец май 2014г. и обхващаха дейността и на двете отделения на Районен съд- гр. Добрич през 2012г. и 2013г. Констатациите и изводите бяха, че е постигната много добра организация на административната дейност, въпреки изключително голямото постъпление на дела, като срочността на приключване на делата в тримесечният инструктивен срок е от порядъка на 90%, а около 99% от съдебните актове се изготвят в едномесечния срок.

Такива проверки бяха извършвани и след като бях назначен за Зам. председател на ОС-гр. Добрич. Предмет на тези проверки бяха организацията по образуване, движение и приключване на делата в наказателното отделение на съда. Проверките бяха извършени през месец май 2015г. и месец май 2022г., като обхващаха дейността на наказателното отделение на Окръжен съд- гр. Добрич, съответно през периода 2013г. - 2014г. и 2020г. – 2021г. Констатациите и изводите бяха идентични с изложените по-горе, като при втората проверка дори нямаше препоръки от страна на проверяващия екип.

Един от основните стимули в работата на всеки съдия, респ. на всеки магистрат е възможността за кариерно израстване. Воден от това желание, като същевременно преценявайки, че притежавам необходимите за тази висока и сериозна позиция в съдебната система качества се кандидатирам и участвам в този конкурс за избор на административен ръководител на Окръжен съд - гр. Добрич. Кандидатствам за Административен ръководител на тази структура на съдебната система, която обхваща съдебен окръг, който познавам отлично, тъй като съм роден и израснал в един от районите, а от 1983г. живея в гр.

Добрич, като целият ми съдийски и прокурорски стаж е преминал тук. Освен това смятам, че е от съществено значение факта, че с голяма част от съдиите и съдебните служители в Окръжен съд - гр. Добрич, както и с тези от съдебния окръг съм работил дългогодишно и на тази база между нас са изградени много добри колегиални отношения и взаимно доверие. Дългогодишният ми стаж като съдия, професионалният ми опит, изцяло преминал в органите на съдебната власт, и придобитите от мен в резултат на работата ми като заместник административен ръководител на най-големия районен съд в съдебния окръг – РС - гр. Добрич за почти единадесет години, а в последните повече от десет години, като заместник административен ръководител и на Окръжен съд - гр. Добрич знания и умения, обосновават личната ми мотивация да участвам в конкурса за заемане на длъжността. Именно стажът ми като заместник административен ръководител на тези три структури на съдебната система – РП - гр. Добрич, РС - гр. Добрич и Окръжен съд - гр. Добрич ми позволи да натрупам познанията, свързани с управлението на човешките ресурси, финансовото и материалното осигуряване, познаване проблемите на съдебната власт като цяло и конкретно административната работа в ДОС, ДРС и ДРП, които са напълно приложими за длъжността, за която кандидатствам. Не без значение е и умението ми за работа в екип, както и коректното ми отношение към магистратите и съдебните служители. Считам безусловно, че резултатите, които съм постигнал в досегашната си работа са не само мое постижение, но и главно на колегите съдии и служители, с които ежедневно се стремим към усъвършенстване и по-добри резултати. Напълно осъзнавам отговорността на административния ръководител за осигуряване ефективността, прозрачността и независимостта на правораздавателната дейност, гарантираща законност, справедливост и върховенство на закона, което именно е и атестат за доброто управление. Спецификата в работата на всяка от тези длъжности ми е позволила да натрупам значителен професионален и житейски опит, благодарение на който съм изградил умения за обективна преценка при разрешаване на проблемите, с които се сблъсквам. Бих искал да подчертая дълбокото ми убеждение, че качественото и компетентно управление следва да се основава на приемственост, запазване и надграждане на постигнатите успехи, добри практики и високи постижения, съчетано с предприемане на мерки за подобряване и оптимизиране работата на Окръжен съд - гр. Добрич. Мога открито да заявя пред Вас готовността си, в случай че бъде избран, да утвърдя постигнатото досега и заедно с всички колеги и служители да създадем още по-добър модел за управление и организация на работа в Окръжен съд - гр. Добрич; по-добри условия за взаимодействие с другите съдилища от страната, с другите институции, с неправителствени организации и с медиите. Моята концепция за управление е свързана задължително с анализ и оценка на състоянието на Окръжен съд - гр. Добрич, тъй като целите, които смятам да следвам, ако бъде избран за административен ръководител на съда, са неразривно свързани с достиженията и проблемите в досегашната му дейност.

Концепцията изразява вижданията ми относно организацията и дейността на съда като част от съдебната система на страната, в процеса на провежданата реформа в съдебната система. Съобразена е с въведената в съда Система за финансово управление и контрол/СФУК/ и има за цел заздравяване на финансовата дисциплина и постигане на по-добро качество на извършваните дейности и контрол съгласно изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор/ЗФУКПС/.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД-ГР.ДОБРИЧ.

Окръжен съд - гр. Добрич вече два пъти е обявяван за Съд Модел.

Съдебният район на Окръжен съд-гр.Добрич, включва територията на административна област Добрич, която е с площ от 4 719.00 кв.км. и население по последни

данни от преброяване на ГРАО към 31 декември 2024г. от 145 207 жители, които живеят в 8 общини, с 215 селища, от които 6 града и 209 села. В 5 от тези градове - Добрич, Балчик, Каварна, Ген. Тошево и Тервел - има изградени районни съдилища. За последната година броят на жителите е намалял с 1 428 души, което е спад от 1,0%.

За моментното състояние на Окръжен съд-Добрич следва да се съди от:

- Годишният отчетен доклад за дейността на Апелативен съд - гр. Варна за 2024г.;

- Годишният отчетен доклад за дейността на Окръжен съд - гр. Добрич за 2024г., както и от

- Резултатите от проведени комплексни и тематични проверки на този съд през последните няколко години, в това число и от комплексните проверки, извършени от ИВСС през месец май 2022г. на дейността на наказателното отделение на Окръжен съд - гр. Добрич за 2020г. и 2021г., на гражданско и търговско отделения на Окръжен съд - гр. Добрич за 2017г. и 2018г.

Като се има предвид посоченото в тези доклади, може да се направи следния анализ на състоянието на Окръжен съд - гр. Добрич:

ЩАТНО РАЗПИСАНИЕ И КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ.

Магистрати.

До месец февруари на 2025г. щатната численост на съдиите в Окръжен съд - гр.Добрич беше 18 души - един административен ръководител - председател, двама зам.административни ръководители - зам.председатели, 14 съдии и един младши съдия. С решение на ВСС по протокол №20 от 23.01.2025г. беше съкратена една щатна бройка за съдия и към настоящия момент щатната съдийска численост на Окръжен съд - гр. Добрич е 17 бр. Незаета е щатната бройка за един съдия, след като един съдия, която беше командирована в Апелативен съд – гр.София, считано от 23.05.2022г. със Заповед на Председателя на ВКС спечели конкурс и беше преназначена в Софийски градски съд.

През 2024г. няма съдии, ползвали неплатен отпуск. Двама съдии са ползвали продължителен отпуск, поради временна нетрудоспособност. Младшият съдия отсъства през 2024 и 2025 година, поради ползване на отпуск за временна нетрудоспособност, бременност и раждане.

Всички съдии от Окръжен съд - гр. Добрич са с продължителен съдийски и юридически стаж и са с ранг „Съдия във ВКС и ВАС“ с изключение на един, който е все още с ранг „Съдия в Апелативен съд“. Юридическият стаж на съдиите от ДОС е дългогодишен и преобладаващо съдийски.

В Окръжен съд - гр.Добрич са сформирани три отделения: гражданско, наказателно и търговско.

Гражданско отделение е ръководено от председателя на съда и в състава му влизат общо 7 съдии и един младши съдия, които разглеждат всички видове първоинстанционни и въззивни граждански дела, въззивни частни граждански дела, жалби против действия на съдебни изпълнители и по време на съдебната ваканция, когато са дежурни в отделението участват в съдебните състави, разглеждащи въззивни наказателни производства по чл.64 и чл.65 от НПК. Председателят на ДОС е с намален процент на образуваните дела, следващ се от изпълнението на административните му задължения, като получава 70 процента от тези на останалите съдии в отделението. От 23.05.2022г., когато един съдия беше командирован в Апелативен съд – гр.София в отделението реално работят 6 съдии.

Единият зам. административен ръководител е и ръководител на наказателното отделение на съда. В състава на отделението влизат общо 5 съдии, които разглеждат първоинстанционни и въззивни наказателни дела. И през 2024 г. делата в наказателно отделение са разпределяни от заместник-председателя и ръководител на отделението. В

негово отсъствие разпределението се извършва от председателя, от другия заместник на председателя или определен от председателя съдия.

Постъпилите дела, подлежащи на разглеждане по дежурство, се разпределят от дежурния съдия. С оглед равномерното натоварване на съдиите, заложените в програмата за случайно разпределение групи дела са: наказателни общ характер дела, споразумения по чл.381 от НПК, наказателни административен характер дела, частни наказателни дела, частни наказателни дела по чл.243 от НПК, въззивни наказателни общ характер дела, въззивни наказателни частен характер дела, въззивни наказателни административен характер, въззивни частни наказателни и въззивни частни наказателни дела по чл.243 от НПК.

Специфично само за наказателно отделение отклонение от принципа на случайния подбор на съдиите – докладчик са делата, разглеждани по дежурство. Делата са определени със заповед на председателя, след обсъждане и решение на Общо събрание на съдиите и са заложили във Вътрешните правила за случайно разпределение на делата. С изключение на периода на съдебната ваканция, графикът за дежурства на наказателните съдии е месечен и се утвърждава в края на предходната или началото на съответната календарна годината със заповед на председателя. За периода на съдебната ваканция графикът се утвърждава до края на месец юни на съответната година. На определен съдия се разпределят делата по чл.15 от ЗСРС.

Прекратеното и върнато на прокурора наказателно дело с допуснато процесуално нарушение, както и въззивно дело, върнато за администриране, при следващото му внасяне се разпределя на първоначалния докладчик, респ. състав. Съдебните състави за наказателни дела се сформират на случаен принцип посредством съответните възможности в ЕИСС със съдии от наказателно отделение. Изключение от това правило са съставите по въззивните частни наказателни дела по чл.243 от НПК, които се сформират със съдии от гражданско и търговско отделение. Ръководителят на отделението е с намален процент на образуваните дела, следващ се от изпълнението на административните му задължения, като зам. адм.ръководител и получава 90 процента от тези на останалите съдии.

Търговско отделение се ръководи от втория зам. административен ръководител. Членове на отделението са общо 4 съдии, които разглеждат всички видове първоинстанционни и въззивни търговски дела, въззивни частни граждански дела, фирмени дела, разглеждат жалби против действия на съдебни изпълнители и по време на съдебната ваканция, когато са дежурни в отделението участват в съдебните състави, разглеждащи въззивни наказателни производства по чл.64 и чл.65 от НПК. Ръководителят на отделението е с намален процент на образуваните дела, следващ се от изпълнението на административните ѝ задължения, като получава 90 процента от тези на останалите съдии.

Делата в Окръжен съд-гр.Добрич се разпределят при спазване на принципа на случайния подбор, предвиден в чл.9 ал.1 и ал.2 от Закона за съдебната власт, чрез Единната информационна система на съдилищата /ЕИСС/. Разпределянето се осъществява и при спазване изискванията на Единната методика по приложение на принципа за случайно разпределение /ЕМППСР/. Утвърдени са и се прилагат Вътрешни правила за случайно разпределение на делата /ВПСРД/.

Делата се образуват и разпределят в деня на постъпване на книгата или най-късно на следващия работен ден от председателя на съда и от неговите заместници в съответствие с вида на делата. На дежурен съдия е възложено образуването и разпределянето на делата, подлежащи на разглеждане по дежурство. При необходимост образуването и разпределянето на дела се възлага със заповед на друг съдия.

В ЕИСС делата от една материя са заложи в по няколко отделни групи. Разпределението се извършва между съдиите от отделението, разглеждащи съответния вид дела - по материя и група.

По решение на Общото събрание на съдиите неприключилите към м.декември 2022г. дела по законите за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност и незаконно придобито имущество са преразпределени между съдиите от гражданско и наказателно отделение за разглеждане.

Между съдиите в едно отделение липсва вътрешна специализация. Разпределението се извършва на случаен принцип между всички, разглеждащи съответния вид дело, при пълна натовареност от 100%. На основание чл.4 ал.3 от Правилата за определяне натовареността в Окръжен съд – гр.Добрич и чл.12 ал.9 от Правилата за оценка на натовареността на съдиите председателят и заместниците участват в разпределението съответно със 70% и 90% натовареност.

Отклоненията от принципа за случайно разпределение и преразпределението на дела са редки - само в предвидените в ЕМППСР и във ВПСРД случаи.

По дежурство се разглеждат само наказателни дела – определени във Вътрешните правила за случайно разпределение на делата. Графикът за дежурствата се изготвя за цяла година */без периода на съдебната ваканция/* и се утвърждава със заповед на председателя в края на предходната или в началото на съответната година. За времето на съдебната ваканция по чл.329 от ЗСВ се издава отделна заповед, уреждаща дежурствата по наказателни дела, организацията на работа и разглеждането на другите видове дела.

На случаен принцип се определят и членовете на съдебния състав по въззивните и другите дела, подлежащи на разглеждане в състав. За целта се използва съответната алтернатива на ЕИСС. Съдебните състави се сформират със съдии от отделението, от което е съдията-докладчик, а при невъзможност – със съдии от друго отделение в съответствие с утвърдените ВПСРД. Причините за изключване на принципа на случайния подбор при сформирането на съдебни състави са идентични с тези при определянето на съдия – докладчик.

Изборът на съдебни заседатели за първоинстанционните наказателни дела също се извършва на случаен принцип посредством съответната възможност на ЕИСС.

При това кадрово обезпечение и отработени 187 човекомесеца, натовареността по щат за 2024г., спрямо делата за разглеждане е 8.62, а спрямо решените дела - 7.94, като действителната натовареност е 9.33 спрямо делата за разглеждане, а спрямо решените дела - 8.08.

Постигнато е равностойно разпределение на дела с относително сходна сложност и тежест. Доколкото има разлика в общия брой дела, разгледани от всеки един съдия, то тя се дължи на разгледаните дела по дежурство и на различния брой на несвършени дела от предходната година. Евентуалното следващо намаляване на щата за магистрати би могло да се отрази негативно най-вече по показателя за бързина на правораздаването. Отделно, че съкращаването на освободен щат за съдия в окръжния съд ще намали възможностите за кариерно развитие за колегите от районните съдилища, които не могат или не искат да търсят такова в други съдебни райони и това би могло да има демотивиращо и негативно значение.

По правило натовареността на съдиите се преценява при съотнасяне на техния брой към броя на делата. Но не бива да се пропуска, че освен с прякото правораздаване съдиите са ангажирани и с редица други дейности. В неголемите съдилища, какъвто е Окръжен съд-гр.Добрич, няма съдия, чиито ангажименти да се изчерпват само с разпределените му дела и да не са му възложени и други задачи – участие в комисии за атестиране и за провеждане на конкурси за назначаване на съдебни служители, за проверки на районните съдилища, за

професионална етика, за проверки за съответствие на съдебните заседатели по чл.68д от ЗСВ, за безопасни условия на труд, за експертиза на ценността на материалите по чл.66 от ПАС и др., както и в дейности и мероприятия за повишаване на общественото доверие, като Образователната програма, „Ден на отворените врати“, други форми на работа с подрастващи.

Дейността на Общото събрание е установена като форма на съдийското самоуправление и гарантира дейното участие на съдиите в управлението на съда, с което се повишава отговорността и ефикасността на администрирането на съда. За работата на Общото събрание в Окръжен съд – гр.Добрич са утвърдени Вътрешни правила. То е свиквано за разглеждане на всеки въпрос от компетентностите му по чл.79 ал.1 от ЗСВ, както и всяка съществена промяна в организацията на работата. Провеждани са и работни заседания на съдиите от съответното отделение – при обсъждане резултати от проверка на дейността от Инспектората към ВСС, от Апелативен съд – гр.Варна, при изразяване на становища по правни въпроси от областта на гражданското или наказателното право.

Всички съдии в Окръжен съд – гр.Добрич притежават чувство за отговорност, опит и висок професионализъм, които се явяват реалната база за постигнатото в съда качествено и бързо правораздаване, както и за и ефективното осъществяване на съпътстващите го дейности.

Съдебна администрация.

Работата на съдебната администрация в Окръжен съд - гр. Добрич е организирана съобразно Закона за съдебната власт, Правилника за администрацията в съдилищата и вътрешните правила за работа на съда.

В началото на 2025г. щатната численост на съдебните служители в Окръжен съд-гр.Добрич от общата и специализираната администрация беше 37 души: съдебен администратор, административен секретар, главен счетоводител, съдебен помощник – 2 бр., управител сгради, системен администратор – 2 бр., експерт „Връзки с обществеността, съдебен архивар, счетоводител, съдебен статистик – домакин, 9 бр. съдебни деловодители, 8 бр. съдебни секретари, 4 бр. призовкари, чистач, куриер – чистач, шофьор и работник по поддръжката – огняр.

В числеността на съдебните служители през 2024 г. не се наблюдават промени. По повод отправено искане от съда и дадено съгласие от Комисия „Съдебна администрация“ към Съдийската колегия на ВСС, считано от 01.07.2024г. длъжността „касиер“ бе трансформирана в длъжност „счетоводител“.

Вакантната в началото на 2024г. длъжност за съдебен секретар, на основание чл.343 ал.2 от ЗСВ, считано от 25.01.2024 г. бе заета. Считано от 07.06.2024г. на основание чл.328 ал.1 т.10а от КТ бе освободен един съдебен секретар, като след получено съгласие от КСА на СК на ВСС, считано от 01.08.2024г. свободната длъжност на основание чл.343 ал.2 от ЗСВ бе заета.

През 2024г. съдебни служители са ползвали продължителен отпуск, поради временна нетрудоспособност, което наложи да бъдат назначени заместници на основание чл.68 ал.1 т.3 от КТ, на мястото на призовкаря, на мястото на съдебен деловодител в наказателно деловодство и на мястото на едната чистачка. Съдебните секретари са разпределени по отделения, а съдебните деловодители и по съдии, което дава основа за по-бързо и качествено изпълнение на задачите. За цялата съдебна администрация се прилага принципът на взаимната заменяемост и при необходимост работата се преразпределя. Продължава дългогодишната практика дейността по призоваване и връчване на книжа да се осъществява въз основа на споразумение по чл.73 от ПАС между Окръжен и Районен съд – гр.Добрич, но опитът за постигане на такова и с Административен съд – гр.Добрич не даде

резултат. Освен на служителите, заемащи длъжности, които по щатно разписание съвместяват функциите на повече от една такава, на други служители също е възложено изпълнението и на други дейности – на съдебния администратор са възложени функциите на длъжностно лице по защита на личните данни, на административния секретар са възложени функциите на „служител по сигурността на информацията“, на един съдебен секретар е възложено да изпълнява дейността на „завеждащ регистратура класифицирана информация“, на двама съдебни деловодители е възложена работа с класифицирана информация. Шофьорът и огнярът във всеки случай, когато не са заети с преките задължения на заеманите от тях длъжности, подпомагат работата на призовкарите, а при необходимост това се възлага и на други служители.

Съвместяването на дейности крие опасност от занижаване качеството на работа, но при съществуващите бюджетни ограничения е ясно, че не може да се очаква увеличаване на щата за служители. То би било и неоправдано, с оглед обема и естеството на работа на някои от длъжностите, на които е възложено съвместяване.

В Окръжен съд - гр. Добрич, всички съдебни служители са много добре подготвени и мотивирани за изпълнение на възложените им задължения, нормативно уредени с Правилника за администрацията в съдилищата/ПАС/. Същите, с малки изключения, са с дългогодишен стаж в съдебната система. По-голямата част от тях, особено ангажираните в специализираната администрация-съдебни деловодители и съдебни секретари, са преминали необходимите обучения за повишаване на професионалните способности, чрез придобиване на допълнителни практически познания относно конкретните си задължения. Този процес започна далеч назад във времето с включването на съда в пилотния проект за съдилища-модели, осъществен по Програмата за развитие на съдебната система/ПРСС/ към Американската агенция за международно развитие/ААМР/, продължи и през следващите години, както на централно ниво, така също и на регионално ниво, чрез организираните обучения в рамките на съдебния район. Особено важни са обученията по осъществяване на взаимопомощта от деловоден характер по граждански и наказателни дела, произтичаща от съответните нормативни документи на ЕС, предвид зачестилия обмен на информация и искания от държави-членки за връчване на съдебни книжа и изпълняване на други съдебни поръчки. Независимо от осигурените им възможности, част от съдебните служители проявяват и самостоятелна активност за повишаване на професионалните си знания и умения, чрез включване в онлайн обучения или други форми на самоподготовка. За самоусъвършенствването на служителите спомагат и атестационните форми за поемане на конкретни задължения в тази насока, въз основа изпълнението на които се извършва и ежегодната оценка на индивидуалния принос в цялостната дейност на съда.

Промяна в съотношението служители/съдии през отчетната година не се отбелязва. Това се дължи на непроменената щатна съдийска и служителска численост през 2024г. Задържането ѝ през 2024 година на нивата от предходните две години доведе до запазване и на установеното през 2023г. и 2022г. съотношение служители/съдии – 2.06/1. След като беше съкратена една щатна бройка за съдия и към настоящия момент съотношението служители/съдии вече е 2.17/1, което е все още по-ниско от това за окръжните съдилища в страната и далеч по-ниско от оптималното - 3/1.

Установените през годината пропорции са по-ниски от средните за окръжните съдилища в страната – за първото полугодие на 2024 г. – 2.25/1, за 2023 г. и за 2022 г. – 2.24/1.

Въпреки това смятам, че кадровата обезпеченост на Окръжен съд- гр.Добрич е достатъчна за качественото и срочно правораздаване и за изпълнение на всички съпътстващи организационни дейности и на този етап не се налага увеличение на щатната численост както на магистратите, така и на съдебните служители.

Утвърденият Стратегически план за развитието на Окръжен съд – гр.Добрич за периода 2024г. – 2026г. отразява концепцията на ръководството за развитието на съда за тригодишен период. Залегналите в него стратегически цели са свързани с: подобряване на управлението на процесите в ДОС за постигане на още по-високо качество, бързина и прозрачност на правораздаването; усъвършенстване на процесите на управление на човешките ресурси за повишаване професионалната квалификация и мотивиране на магистратите и съдебните служители за постигане на високо качество на работа, публичност и прозрачност в работата на ДОС, като гаранция за обществено доверие.

Съдебна дейност.

В периода 2022г. – 2024г. се запази установената от по-рано тенденция за намаляване на делата, които постъпват, стоят за разглеждане и се приключват в Окръжен съд – гр.Добрич.

Година	Постъпили дела	Дела за разглеждане	Свършени дела
2022	1 533	1 718	1 518
2023	1 581	1 615	1 441
2024	1 461	1 560	1 354
01.01.2025 -27.11.2025	1 408	-	-

Макар текущата 2025г. да не е приключила, данните показват, че за изминалите почти единадесет месеца е налице увеличение в постъплението. Към двадесет и седми ноември в съда са постъпили повече дела отколкото са постъпили за този период на предходните 2024г. и 2022г., което означава, че през 2025г. тенденцията за намаляване на делата ще бъде прекъсната.

В няколко поредни години гражданските дела заемат най-голям дял от всички новопостъпили дела, за разглеждане и свършени дела, като това положение се запазва и в текущата 2025г. Обичайно от тях най-голям е обемът на въззивните граждански дела и въззивните частни граждански дела. Първоинстанционните иски и частни граждански производства, въпреки някои различия в годините, са относително стабилни като обем.

Търговските дела са в най-малък обем, като това са делата, чието постъпление неотклонно от няколко поредни години намалява. Може да се предположи, че това е свързано със стопански и икономически фактори, но с категоричност основна роля имат измененията в подсъдността по ГПК. Последното е показателно, че чрез законодателните изменения в подсъдността и по други видове дела и производства би могло да се регулира различната натовареност между органите на съдебната власт.

Обичайно наказателните дела съставляват средно 30% от делата, които постъпват, стоят за разглеждане и се свършват в съда. Докато през 2024г. са 35%. Постъплението на първоинстанционни дела от общ характер вече няколко години трайно запазва едни и същи нива, но продължава намаляването на частните наказателни дела и въззивните наказателни производства. Намаляването на гражданските и търговски дела за разглеждане е свързано най-вече с намаляващото пълнолетно население в съдебния район, а на наказателните дела най-вече с ниската активност на органите на досъдебното производство и прокуратурата, с намаляването по същите причини на наказателните дела в районните съдилища и разглеждането на все повече дела в районните съдилища по реда на чл.381 и следващите от

НПК, които обстоятелства неминуемо водят до намаляване и на въззивните наказателни производства в окръжния съд.

Гражданско съдопроизводство.

През 2024г. в Окръжен съд - гр.Добрич са постъпили за разглеждане общо 753 бр. граждански дела. В общото постъпление на граждански дела през отчетната година се наблюдава отчетливо намаление. Този извод се налага, тъй като през 2023г. са постъпили общо 864 бр. граждански дела, а през 2022г. – 872 бр.

Постъплението на граждански дела по видове през 2024г. и съпоставено с предходните две години е, както следва:

Видове дела	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Първоинстанционни граждански дела	111	119	110
Частни граждански дела	20	9	6
Молби за определяне на срок	6	3	6
Въззивни граждански дела	395	416	372
Въззивни частни граждански дела	340	317	259
Общо:	872	864	753

Съдиите от гражданско отделение разглеждат първоинстанционни граждански и частни граждански дела, въззивни дела по жалби срещу актове на районните съдилища по спорове с гражданскоправен характер и тези срещу решения на районните съдилища по граждански дела с търговски характер на спора. Въззивните частни граждански дела по жалби срещу определения и разпореждания на районните съдилища по спорове с търговски характер се разглеждат от съдиите от търговско отделение, а въззивните дела по жалби срещу действия на съдебните изпълнители се разглеждат от съдиите от двете отделения.

Намаляло постъпление през отчетната година спрямо другите две наблюдавани години се регистрира почти при всички видове граждански дела. Най-различно е то при въззивните граждански производства. Само първоинстанционните граждански дела и тези, образувани по молби за определяне на срок, запазват нивата си от предходните две години.

Образуваните през 2024г. първоинстанционни граждански дела са 110 бр., а образуваните частни граждански 12 бр., като в това число са включени 6 бр. дела, образувани по молби за определяне на срок по чл.255 ГПК.

Образуваните през 2023г. първоинстанционни граждански дела са били 119 бр., а образуваните частни граждански дела – 12 бр., като в това число са включени 3 бр. молби за определяне на срок по чл.255 ГПК.

През 2022г. са образувани 111 бр. първоинстанционни граждански дела, а частните граждански дела са били 26 бр., част от които са 6 бр. молби по чл.255 ГПК. От общо постъпилите първоинстанционни граждански дела 34% /41 бр./ са образувани по Семейния кодекс – по искове за установяване и оспорване на произход, осиновяване, за информация за осиновяване и за прекратяване на осиновяване. Посочените първоинстанционни

граждански производства през 2023г. са отчетени с 40 бр., а през 2022г. – с 35 бр. Статистическите данни сочат на липса на забележим ход в постъплението на тези видове дела през проследяваните години. Същото заключение би могло да бъде направено и по отношение на броя дела, образувани по искове за поставяне под запрещение. Така, през отчетната година са постъпили 31 бр. такива искове и те са определяли дял в общото постъпление на първоинстанционни граждански дела в размер на 25%. Тези граждански производства през 2023г. са регистрирани с постъпили 30 бр., а през 2022г. – 35 бр. С регистрирани 10 бр. граждански дела, образувани по облигационни искове, отчетната година отбелязва най-ниски от трите наблюдавани години нива на постъпление на гражданските производства, образувани по тези искове. През 2023г. те са отчетени с 23 бр., а през 2022г. – с 13 бр.

И през 2024г. се запазва равнището на постъпление на частни граждански дела. Техният брой е еднакъв с броя на постъпилите през 2023г. производства от тези видове – 12 бр. Делът им в общото постъпление на първоинстанционни граждански дела възлиза на 9%. Извън 6 бр. дела, образувани по молби по чл.255 от ГПК, дела от тези видове са образувани по молби за обезпечаване на бъдещи искове, по молба по Регламент /ЕС/№655/2014 и по молба за събиране на доказателства по чл.19 от Регламент /ЕС/ 2020/1783. През 2022г. тези видове дела са отчетени с 26 бр., т.е. спадът в постъплението на тези частни граждански производства е осезаем.

През 2024г. по общия исков ред по ЗОПДНПИ е постъпило само едно гражданско дело. Частни граждански дела за обезпечение на бъдещи искове по този закон не са постъпвали през тази годшна. За сравнение – данните за 2023г. сочат на регистрирани съответно за обезпечение на бъдещ иск и по общия исков ред 4 бр. и 2 бр. дела, а през 2022г. – 3 бр. и 4 бр. През 2024г. е отличим ходът на постъпление на граждански производства по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. През 2024г. са постъпили 17 бр. граждански производства по молби по този закон. Те са с 53% повече от отчетените през 2023г. 8 бр. граждански дела от този вид и 35% повече от постъпилите през 2022г. 11 бр. Без промяна през 2024г. остава нивото на постъпление на граждански дела, образувани по вещни искове. През отчетната година броят на образуваните дела по тези искове е 6 бр., а 2023г. и 2022г. са отчетени с по 5 бр.

Броят на образуваните през отчетната година въззивни граждански производства възлиза на 631 бр. Намалелото постъпление на тези производства през 2024г. е осезаемо, тъй като през 2023г. те са отчетени с 733 бр., а през 2022г. – със 735 бр.

През отчетната година са регистрирани 279 бр. въззивни граждански дела по жалби против решения на районните съдилища. Те са част от общо образуваните 631 бр. въззивни граждански производства и са с 15 % по-малко от образуваните през 2023г. 328 бр. дела от тези видове. Намалелото постъпление на тези производства през 2024г. спрямо данните за 2022г. се измерва с 8% /305 бр./ . Постъпилите през отчетната година жалби против действия на съдебните изпълнители, по които се образуват въззивни граждански дела, са 93 бр. Този резултат е почти идентичен с данните за 2022г., когато са постъпили 90 бр. жалби от този вид и с ръст от 5 % спрямо данните за 2023г., когато са постъпили 88 бр. По частни жалби против определения и разпореждания на районните съдилища, постановени по граждански дела, през отчетната година са образувани 259 бр. дела. Намалелото постъпление на тези видове дела през 2024г. спрямо установения през 2023г. резултат - 317 бр., се измерва с 18%, а спрямо 2022г. – с 26% /354 бр./.

В началото на 2024г. останалите неприключили граждански дела са били 160 бр., като в това число са включени: 72 бр. първоинстанционни производства, 73 бр. въззивни и 15 бр. въззивни частни граждански дела.

Висящи в началото на 2023г. са били 183 бр. граждански дела, разпределени на: 83 бр. първоинстанционни, 85 бр. въззивни, 1 бр. частно гражданско и 14 бр. въззивни частни граждански дела.

В началото на 2022г. са останали неприключили граждански дела 368 бр. Те се разпределят на: 75 бр. първоинстанционни, 1 бр. частно гражданско, 278 бр. въззивни граждански и 14 бр. въззивни частни граждански дела.

Присъединени несвършените към новообразуваните 753 бр., общо гражданските дела за разглеждане възлизат на 913 бр. Разпределението им по видове е следното: 182 бр. първоинстанционни, 445 бр. въззивни, 274 бр. въззивни частни, 6 бр. по молби по чл.255 ГПК и 6 бр. частни граждански дела.

Година	Несвършени граждански дела	Постъпили граждански дела	Общо за разглеждане
2022	368	872	1 240
2023	183	864	1 047
2024	160	753	913

Гражданските дела се разглеждат своевременно и без необосновано забавяне. Стриктно се спазват законоустановените кратки срокове за разглеждане на трудовите спорове, споровете по ЗЗДН, делата за осиновяване и др. Процесуалните действия, предхождащи разглеждането на делата в открито заседание /напр. чл.129 от ГПК, чл.130 от ГПК, чл.131 от ГПК, чл.267 от ГПК/ се извършват средно в рамките на десет дни, а откритите съдебни заседания се насрочват за след около месец. Изключенията са редки и са свързани най-вече с необходимост от време /напр. за изготвяне на експертиза/, със съдебната ваканция.

Проведените открити съдебни заседания по първоинстанционни граждански дела през отчетната година са 227 бр., а броят на отложените дела се равнява на 142 бр. – 63%. През 2023г. са проведени 241 бр.открити съдебни заседания по първоинстанционни граждански дела, като отложени от тях са били 142 бр. или 58.9%. Проведени открити съдебни заседания по първоинстанционни граждански дела през 2022г. са били 223 бр., като отложени от тях са били 141 бр. – 63.3%.

Причините и броят на отложените през 2024г. първоинстанционни граждански дела са идентични с предходни години, а именно: събирането на допълнителни доказателства; изготвянето на експертизи - икономически, технически, психиатрични, графологични, счетоводни и др.; неявяване на защитници и вещи лица, както по уважителни, така и по неуважителни причини; неявяване на свидетели и др.:

През 2024г. са били проведени 306 бр. открити съдебни заседания по въззивни граждански дела, 93 бр. – 30.4%, от които са отложени. Проведените открити съдебни заседания по въззивни граждански дела през 2023г. са били 305 бр., като от тях са били отложени са 62 бр. или 20.33%. През 2022г. са били проведени 511 бр. открити съдебни заседания по въззивни граждански дела, отложени от които са били 53 бр. – 10.37%.

Обстоятелствата, свързани с изготвянето на експертизи и събирането на доказателства, остават основна причина за отлагане на гражданските дела. Това е свързано с особеностите на конкретното производство /напр. запрещения/, а също и с фактическа и правна сложност, с оспорвания на страните, с поставяне на допълнителни въпроси, със задължението на съда служебно да следи по някои въпроси. Поведението на вещите лица, отказващи възложената им задача или непредставили в срок заключението си, както и поведението на страните, внесли несвоевременно депозита за вещото лице или недовели в съдебно заседание свидетелите си, също води до отлагане на делата. Не е за пренебрегване

и проблемът с броя и квалификацията на специалистите, които могат да бъдат назначавани за вещи лица. Остава относително висок обемът на отложените дела на осн.чл.142 ал.2 от ГПК, от която възможност адвокатите се възползват твърде ефективно.

Свършените през отчетната година граждански дела са 775 бр., като по видове те се разделят на: 120 бр. първоинстанционни, 6 бр. частни граждански дела, 6 бр. частни граждански дела по молби по чл.255 от ГПК, 384 бр. въззивни граждански и 259 бр. въззивни частни граждански дела.

През 2023г. са приключили 887 бр., като те са систематизирани на: 130 бр. първоинстанционни, 10 бр. частни граждански дела, 3 бр. частни граждански дела по молби по чл.255 от ГПК, 428 бр. въззивни граждански и 316 бр. въззивни частни граждански дела.

Приключили през 2022г. са били 1 057 бр. граждански дела. По видове те са разпределени по следният начин: 103 бр. първоинстанционни, 20 бр. частни граждански, 6 бр. частни граждански дела по молби по чл.255 от ГПК, 588 бр. въззивни граждански и 340 бр. въззивни частни граждански дела.

С акт по същество през 2023г. са приключили 558 бр., прекратени са 217 бр. граждански дела. Статистическите данни сочат на спад в броя на приключилите през отчетната година първоинстанционни граждански дела. Той се измерва със 7 % сравнено с данните за 2023г. Спрямо данните за 2022г. се наблюдава увеличение с 2% на броя на приключилите през отчетната година първоинстанционни граждански дела.

Ясно изразено е намалението в броя на свършените въззивни граждански производства. Спрямо показателите за 2023г., отчетната година бележи намаление в размер на 13%, но спрямо 2022г. то се измерва с 30%.

Година	Свършени граждански дела първа инстанция	Свършени граждански дела въззивна инстанция	Общо свършени граждански дела
2022	129	928	1 057
2023	143	744	887
2024	132	643	775

Приключилите в тримесечен срок първоинстанционни граждански дела са 79 бр. и те определят дял от 60% в общия брой на приключилите дела от тези видове.

Резултатът е установен при изчисляване срока за приключване на делата, считано от датата на постановяване на определението по чл.140 от ГПК.

Година	Брой свършени дела	Свършен и в 3 м.срок	% на свършените в 3 м.срок дела
2022	129	82	64 %
2023	143	103	72 %
2024	132	79	60 %

Свършените в кратки срокове въззивни граждански дела са 555 бр., определящи 86 % от всички свършени дела от този вид /643 бр./.

Година	Брой свършени дела	Свършен и в 3 м.срок	% на свършените в 3 м.срок дела
--------	--------------------	----------------------	---------------------------------

2022	928	593	64 %
2023	744	607	82 %
2024	643	555	86 %

От трите проследявани години, 2024г. е годината с най-висок процент на приключили в кратки срокове въззивни граждански дела.

В края на отчетната година са останали несвършени 138 бр. граждански дела, които по видове са: 62 първоинстанционни, 61 бр. въззивни и 15 бр. въззивни частни граждански дела.

Неприключили в края на 2023г. са били 160 бр. граждански дела, разпределени по видове: 72 бр. първоинстанционни, 73 бр. въззивни и 15 бр. въззивни частни граждански дела. В края на 2022г. са останали висящи 183 бр. граждански дела, от които 83 бр. са първоинстанционни, 1 бр. частно гражданско дело, 85 бр. въззивни граждански и 14 бр. са въззивни частни граждански дела.

От приключилите общо 775 бр. граждански дела, актовете по 734 бр. са постановени в законоустановения срок, като техният брой определя 94.7% от общия брой на произнесените актове.

Извън срока по чл.235 от ГПК са постановени 41 бр. решения – 5.3%. Двама съдии са постановили по 13 бр. съдебни акта извън законоустановения срок, един съдия е постановил 9 бр., един – 4 бр. и двама съдии по 1 бр. Просрочията са с продължителност от няколко дни до два месеца, считано от изтичане на съответния законоустановен срок за обявяване на акта.

Делът на актовете по граждански дела, постановени след срока по чл.235 от ГПК, се запазва. Това не е успокояващо, като се има предвид, че през отчетната 2024г. съдиите, разглеждащи граждански дела, работиха в същия състав, както през предходната година, но при по-малък брой дела за разглеждане и свършени. Както и до сега, просрочията основно са допуснати от трима конкретни съдии, което потвърждава, че проблемът е субективен и се свежда до организацията на работата на съответния съдия.

Гражданските дела, образувани през 2021г. - 2023г. и през предходни години, чието разглеждане не е приключило в края на отчетната година, са:

- 13 бр. първоинстанционни /по 1 бр. са образувани съответно през 2016г., 2018г., 2021г. и през 2022г., 2 бр. през 2019г. и 7 бр. през 2023г./ и – 3 бр. въззивни, образувани през 2023г.

От посочените 13 бр. първоинстанционни граждански дела, 3 бр. са образувани по искове по ЗОПДНПИ /отм./ и по ЗОНПИ. Две от тях са били спрени за продължителен период от време, поради отправено преюдициално запитване до СЕС; третото също е било спирано на основание чл.229 ал.1 т.1 от ГПК. Останалите 10 бр. неприключили първоинстанционни граждански дела са били спирани на различни основания; срокът за изправяне на нередовности на искова молба е удължаван шест пъти; размяната на книжа по някои от тях е отнела продължително време; не са били изготвени експертизи в срок и т.н. Две от неприключилите в разумен срок въззивни производства са били спирани на основание чл.229 ал.1 т.4 от ГПК, а по третото са изисквани доказателства от чуждестранен съд.

В началото на месец февруари 2025г. от общия брой на неприключилите повече от година дела 3 бр. продължават да са спрени, 2 бр. са решени/прекратени и по 11 бр. се извършват процесуални действия.

Продължаващото разглеждане на горните дела не е резултат на неспазване на процесуалните срокове или друга форма на забава от разглеждащия ги съд, а е свързано с обективни обстоятелства, с които съдът е длъжен да се съобрази. Т.е. неприключването на

посочените дела не е в нарушение на изискването на чл.13 от ГПК за разглеждане на гражданските спорове в разумен срок.

През 2024г. с отменен ход по същество са 3 бр. въззивни граждански дела. В първия случай се касае за настъпил в хода на производството нов факт, който е бил от значение за спорното право и е следвало да бъде съобразен при постановяване на решението и за посочването и доказването му в открито съдебно заседание, когато устните състезания са приключили, страната не е разполагала с необходимото технологично време. Във втория случай ходът по същество е отменен, поради констатация за допусната очевидна фактическа грешка в решение по друг съдебен спор – с преюдициално значение и налагащо изчакване на приключването на производството по чл.247 от ГПК за поправка на грешката.

Първите две дела са приключили с постановени решения. В третия случай отмяната на хода по същество се е наложила след констатиране, че първоинстанционният съд не е уведомил за постановеното решение надлежната страна - ответник, поради което производството по делото е прекратено.

През 2024г. съдиите, разглеждащи граждански дела, по щат са 12 бр. /8 бр. в гражданско и 4 бр. в търговско отделение, вкл. младши съдията/, а са отработили 116.5 човекомесеца - приспаднато е времето на командироване на един съдия и времето на ползване на отпуск, поради временна неработоспособност от един съдия и младшия съдия. Средномесечната натовареност на един съдия от гражданско отделение на база дела за разглеждане /913 бр./ възлиза на 9.51 бр., а на база свършени граждански дела/ 775 бр./ - на 8.07бр. Действителната средномесечна натовареност на един съдия по щат на база граждански дела за разглеждане възлиза на 7.84 бр., а на база свършени дела – на 6.65 бр.

Тези резултати са статистически и не дават точна картина на натовареността на съдиите от гражданско отделение за 2024г.

Разгледаните през отчетната година само от съдиите от гражданско отделение граждански дела са 771 бр., а свършените – 633 бр. При отработени от съдиите от гражданско отделение 72 човекомесеца, тяхната действителна средномесечна натовареност на база дела за разглеждане възлиза на 10.71 бр., а на база свършени дела – на 8.79 бр.

Година	Разгледани средномесечно от един съдия		Свършени средномесечно от един съдия	
	по щат	действително	по щат	действително
2022	10.52	18.04	8.74	14.98
2023	10.91	11.7	9.24	9.74
2024	9.51	10.71	8.07	8.79

Обжалваните през 2024г. съдебни актове, постановени по граждански дела, са 140 бр. Върнати с резултат от инстанционна проверка са 127 бр. От тях потвърдени са актовете по 47 бр. дела, отменени са по 15 бр., изменени са по 7 бр., а актовете по 58 бр. дела не са допуснати до касационно обжалване. Цифрите се отнасят общо за решения и определения, постановени по граждански дела.

Като се има предвид, че потвърдените и недопуснати до касационно обжалване актове по граждански дела съставляват общо 83% от върнатите от инстанционен контрол, изводът, който следва, е за изключително качество на работа по граждански дела. Почти пет пъти е по-малък делът от 17% общо на отменените и изменените съдебни актове.

Резултатите от инстанционния контрол в последните три години дават основание за извод за устойчивост и постоянство в качеството на работа по граждански дела.

Търговско съдопроизводство.

В търговско отделение се образуват търговски, частни търговски дела и фирмени дела. Делата се разпределят на случаен принцип между четиримата съдии в Отдерението. Специфични за търговските дела основания за отклонение от принципа за случаен подбор е разпределянето на делата по чл.692 ал.2 от ТЗ на докладчика по несъстоятелността, който от друга страна се изключва от разпределението на дела по чл.679 и чл.694 от ТЗ.

През 2024г. в Окръжен съд - гр.Добрич са постъпили за разглеждане общо 195 бр. дела. Постъплението на търговски дела през 2024г. е с 9% по-високо от това през 2023г. и с 11% по-ниско от постъплението на тези видове дела през 2022г. – 219 бр.

Постъплението на търговски дела по видове в отчетния период и съпоставено с предходните две години е, както следва:

Видове дела	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Първоинстанционни търговски дела	176	139	153
Частни търговски дела	43	37	42
Общо:	219	176	195

Постъпилите през 2024г. търговски дела са 153 бр., а частните търговски – 42 бр.

През 2023г. са постъпили 139 бр. търговски дела, а частните дела с търговски характер на спора – 37 бр. Образованите през 2022г. търговски дела са били 176 бр., а тези от частен характер – 43 бр. Увеличение в размер на 10% се отчита в постъплението на търговски дела през отчетната година спрямо данните за предходната 2023г. Сравнени тези данни с данните за 2022г., когато са постъпили 176 бр. дела от този вид, се отчита намаляло постъпление, измерено с 13%.

През 2024г. се установява увеличено постъпление на частни търговски дела, сравнено с данните за 2023г. – 12%. С 2% се измерва спадът в постъплението на тези дела през 2024г., отнесени към данните за 2022г.

На първо място по постъпление са делата, образувани по облигационни искове и делата от и срещу търговци – 44 бр. Те са с 9% повече от образуваните през 2023г. 40 бр. търговски производства. 21%-но е намаляването в постъплението на тези дела през 2024г. в сравнение с данните за 2022г., когато са постъпили 56 бр. от тези видове търговски дела.

На следващо място по брой образувани търговски дела са тези по искове по Кодекса за застраховане. Техният брой е идентичен на този през 2023г., когато са отчетени 31 бр. дела по КЗ. Те са с 28% по-малко от постъпилите дела по този кодекс през 2022г. - 43 бр. Постъпилите през 2023г. дела по Закона за търговския регистър са 26 бр., а по спорове за отмяна на решения на общи събрания на търговски дружества или на сдружения и за прекратяване на търговско дружество са образувани 28 бр. Общият брой на образуваните дела от тези видове определят дял от 54 бр.дела. Те са с 9% повече от образуваните през 2023г. търговски дела от тези видове – 49 бр. и с 15% по-малко от постъпилите през 2022г. дела – 64 бр.

През 2024г. по молби за обявяване в несъстоятелност са образувани 19 бр. търговски дела. Те са със 36% повече в сравнение с постъплението им през 2023г. – 12 бр. и с 52% повече от постъпилите през 2022г. 9 бр. търговски дела от този вид. През тази година са образувани 29 бр. частни търговски дела по молби за обезпечаване на бъдещ иск. Те са със

38% повече от постъпилите през 2023 г. 18 бр. частни дела от този вид. В сравнение с данните за 2022г. с постъпили 39 бр. дела, отчетната година бележи 25%-но намаление.

Висящи в началото на отчетната година са били 88 бр. търговски дела. Добавени към постъпилите 195 бр., за разглеждане през годината са стояли 283 бр. търговски дела.

Неприключили в началото на 2023г. са били 106 бр. търговски дела. Добавени към постъпилите 176 бр., общо търговските дела за разглеждане през 2023г. са възлизали на 282 бр. Несвършени в началото на 2022г. са били 107 бр. търговски дела. Прибавени към постъпилите 219 бр., общият брой на делата за разглеждане през 2022г. се е равнявал на 326 бр.

Нивата на разгледаните през 2024г. търговски дела са идентични с тези, разгледани през 2023г. Сравнени данните с тези от 2022г., отчетната година бележи 13%-ен спад на броя на търговските дела за разглеждане. От трите наблюдавани години, отчетната година започва с най-ниски нива на неприключили търговски дела.

Година	Несвършени	Постъпили	Общо за разглеждане
2022	107	219	326
2023	106	176	282
2024	88	195	283

И през 2024г. разглеждането на търговските дела се е осъществявало своевременно и без необосновано забавяне. Проверките за редовност на исковите молби са извършвани в кратки срокове, най-много до седмица след образуване на делото. Двустранната размяна на книжа започва веднага след образуването на делото или веднага след отстраняване на нередовностите по исковата молба. Делата са насрочвани в открито заседание своевременно и средно за около месец по-късно след приключване на процедурата по двустранната размяна. По изключение насрочването е в по-дълъг период, но не повече от два месеца, най-вече при необходимост от време за изготвянето на съдебна експертиза, връчване на съдебни книжа на страни - чуждестранни юридически лица и др. Традиционно, вече трета година по търговски дела не са постъпвали молби за определяне на срок по чл.255 от ГПК.

През 2024г. са били проведени 211 бр. открити съдебни заседания, като отложените такива са 98 бр. – 46%. През 2023г. са били проведени 243 бр. открити съдебни заседания по търговски дела. От тях отложени са 130 бр. или 52%. Проведените през 2022г. открити съдебни заседания по търговски дела през 2022г. са били 292 бр., а отложените от тях са били 139 бр. – 48%.

Броя на отложените първоинстанционни търговски дела през 2024г. е 98, а отлагането им основно е по причини от обективен характер. И тук водещо място заемат отлаганията, свързани с изготвянето на експертизи и изслушването на вещи лица. Това е обосновано, като се има предвид, че исковите търговски производства и производствата за несъстоятелност много често са съпроводени с редица усложнения и оспорвания, налагащи тяхното изясняване. Значително е намалял броят на отложените дела, поради нередовно призоваване на страни. Сравнително високият процент на отложените първоинстанционни търговски дела се дължи на усложнените процесуални правила при разглеждането на този вид дела, на големите материални интереси, а в не малко случаи - на спиране на делата по общо съгласие на страните на основание чл.229 ал.1 т.1 от ГПК, впоследствие на възобновяването им и продължаване на производството.

Свършените през 2024г. търговски дела са 200 бр., 158 бр. от които са търговски, а 42 бр. частни търговски дела.

През 2023г. броят на приключилите търговски дела е бил 157 бр., а частните търговски дела – 37 бр. Установеният брой на общо приключилите търговски дела е бил 194 бр. Приключилите през 2022г. търговски дела са били 176 бр., а приключилите частни търговски дела – 44 бр. Общо свършилите търговски дела са възлизали на 220 бр.

Ходът на броя на свършените търговски дела през наблюдаваните години е разнопосочен. 2024 година се характеризира с 3%-но увеличение на броя на приключилите търговски дела спрямо тези през 2023г. и на 9%-но намаление спрямо данните за 2022г.

Година	Свършени търговски дела	Свършени частни търговски дела	Общо свършени търговски дела
2022	176	44	220
2023	157	37	194
2024	158	42	200

В кратки срокове през отчетната година са приключили 138 бр. търговски дела. Тяхното участие в броя на общо свършените търговски дела е 69%.

Свършили през 2023г. в тримесечен срок търговски дела са били 132 бр., като те са определяли дял в общо свършилите търговски дела в размер на 68%. През 2022г. в тримесечен срок са приключили 145 бр. търговски дела, даващи процент в общо приключилите дела от тези видове в размер на 66%.

Година	Свършени търговски дела	Свършени в тримесечен срок	%
2022	220	145	66
2023	194	132	68
2024	200	138	69

Сравнявайки статистическите данни за трите наблюдавани години, 2024г. се характеризира с най-малък брой останали несвършени в края на годината търговски дела – 83бр. В края на 2023г. те са били 88бр., а в края на 2022г. - 106бр.

Запазващото се увеличаване обема на приключилите в кратки срокове търговски дела и малкият брой на неприключените такива в края на периода са положителен атестат за положените от съдиите, разглеждащи търговски дела, усилия за постигане на разумна бързина в правораздаването.

От свършените търговски дела с акт по същество са приключили 150 бр., а 50 бр. са прекратени. От общия брой на постановените по същество съдебни актове, 113 бр. са постановени по търговски дела, а 37 бр. по частни търговски дела.

Всички съдебни актове, постановени по търговски дела, са обявени в срока по чл.235 от ГПК.

Неприключили в края на 2024г. търговски дела с продължителност на разглеждане над една година са 28 бр. От тях 3 бр. са образувани през 2019г., 1 бр. – през 2021г. и по 12 бр. през 2022г. и 2023г. Почти всички търговски дела, чието разглеждане е продължило повече от една година, са спирани на различни основания – 23 бр. Най-често производствата са спирани до приключване на преюдициални спорове /на наказателно производство, на търговско дело, на процедура по ликвидация на чуждестранно

застрахователно дружество и др./ Освен по причина на спиране, забавяне на приключването на търговски дела се е наложило и поради: събиране на доказателства, изготвяне на съдебни поръчки, превод на документи, изготвяне на различни видове експертизи и др.

От 28 бр. търговски дела с продължителност на разглеждане над една година, към датата на изготвяне на настоящия доклад 2 бр. са приключили. Спрени продължават да бъдат 18 бр. търговски дела, а по 8 бр. са предприети процесуални действия за разглеждането им.

През 2024 г. е отменен ходът по същество по едно търговско дело. Това се е наложило, след като съдът е приел, че, поради липса на положителна процесуална предпоставка, исковата претенция е недопустима, с оглед на което производството по делото е прекратено.

Щатната численост на съдиите, разглеждащи търговски дела, е 4 бр.

Средномесечната натовареност на един съдия по щат на база търговски дела за разглеждане /283 бр./ е 5.9 бр., а на база свършени търговски дела /200 бр./ средномесечната натовареност е 4.17 бр.

Като се отчете времето на ползване на отпуск, поради временна неработоспособност от един съдия – 3.5 месеца, отработените от съдиите в търговско отделение човекомесеци се равняват на 44.5.

Така, действителната средномесечната натовареност по търговски дела за разглеждане се равнява на 6.4 бр., а за свършени – на 4.5 бр.

За установяване обективната средномесечна натовареност на съдиите от търговско отделение през 2024г. следва да се вземат предвид и разгледаните и свършени от тях 142 бр. въззивни граждански и въззивни частни граждански дела. Така, общо разгледаните от съдиите от търговско отделение през 2024г. дела възлизат на 415 бр., а свършените – на 332 бр. При тези данни и при отработените от съдиите от търговско отделение 44.5 човекомесеци, тяхната средномесечна действителна натовареност на база разгледани дела е 9.33 бр., а на база свършени дела – 7.46 бр.

През 2024г. са обжалвани актовете по 71бр. търговски дела.

С резултат от обжалване през 2024г. са върнати 106 бр.дела. От тях потвърдени са актовете по 47 бр. търговски дела, 25 бр. са отменените изцяло и 34 бр. са изменени. Цифрите се отнасят общо за решения и определения. Съпоставката за трите наблюдавани години показва, че през 2024г. процентът на потвърдените съдебни актове по търговски дела е най-нисък.

2024 година се характеризира с най-високи стойности и на върнатите от обжалване търговски дела с изменени съдебни актове. От тях 7 бр. са изменени по обективни причини и в частта относно размера на присъдените от първоинстанционния съд обезщетения за неимуществени вреди. Останалите 27 бр. акта са изменени по вина на постановилия ги съд.

Броят и процентното съотношение на изцяло отменените съдебни актове по търговски дела през 2024г. бележат най-добри показатели, като тук са включени и два акта, отменени по обективни причини, независещи от първоинстанционния съд. Резултатите от инстанционния контрол по търговски дела за поредна година са притеснителни, особено, като се има предвид, че само един съдия е постановил половината отменени и изменени по вина на съда актове - 11 бр. от общо 23 бр. акта, отменени по вина на постановилия ги съд и 13 бр. от общо 27 бр. акта, изменени по вина на постановилия ги съд.

През 2024г. в Окръжен съд - гр.Добрич не са постъпвали искания, въз основа на които да са образувани фирмени дела, като са постъпили само три искания за промяна в обстоятелствата на юридическите лица, вписани в регистрите, водени от Окръжен съд. Издадени са и 6 бр.удостоверения за актуално състояние на юридически лица.

Наказателно съдопроизводство.

През 2024г. в Окръжен съд - гр.Добрич са постъпили за разглеждане 372 бр. наказателни дела първа инстанция, от които 59 бр. наказателни дела от общ характер и 313 бр. частни наказателни дела. За сравнение през 2023г. постъпилите дела са 436 бр., от които 57 бр. наказателни дела от общ характер, 378 бр. частни наказателни дела и 1 бр. наказателно дело от административен характер, а за 2022г. - 302 бр. - 58 бр. наказателни дела от общ характер, 243 бр. частни наказателни и 1 бр. наказателно дело от административен характер. Висящите в началото на отчетната година наказателни дела са били 36 бр., от които 24 бр. първоинстанционни и 12 бр. въззивни. Прибавени към постъпилите 513 бр., наказателните дела за разглеждане възлизат на 549 бр. Групираны по видове, те се разпределят на 396 бр. първоинстанционни и 153 бр. въззивни наказателни дела.

Традиционно и през 2024г. най-много наказателни дела от общ характер са образувани по текстовете от Глава единадесета от Особената част на НК – Общопасни престъпления – 29 бр. Техният брой е по-голям от постъпилите през 2023г. Постъплението на наказателни дела от общ характер в тази Глава е обичайно високо, като по тези текстове през отчетния период са постъпили дела, включени в престъпните състави за причиняване на смърт по непредпазливост в транспорта, причиняване на смърт при управление на МПС, квалифицираните състави на палеж и взрив и съставите свързани с наркотични вещества.

На второ място по постъпление на наказателни дела от общ характер са делата, образувани в Глава осма от Особената част на НК - Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции, които са повече от образуваните през 2023г. и през 2022г. В тази глава са образувани дела за подкуп на длъжностно лице, противоправно търсене и извършване на теренни археологически разкопки или подводни проучвания и за откриване и несъобщаване, унищожаване или повреждане на културна ценност.

На трето място по постъпление на наказателни дела от общ характер са тези, образувани по Глава шеста от Особената част на НК – Престъпления против стопанството, които са по-малко от отчетените през 2023г. и повече от образувани през 2022г. През годината в тази глава намират място делата, образувани по квалифицирания състав за сключване на неизгодна сделка, получаване на кредит чрез неверни сведения и за използване на платежен инструмент без съгласието на титуляра.

На следващо място по постъпление се нареждат делата, образувани в Глава втора – Престъпления против личността и Глава пета – Престъпления против собствеността с образувани по 5 бр. дела, като първите са по-малко от тези през 2023г. и повече от тези през 2022г., а вторите са повече от тези, образувани през 2023г. и от тези през 2022г., когато няма такива. Делата, образувани в Глава седма от Особената част на Наказателния кодекс – Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи, през отчетната година са 3 бр. Те са повече от тези през 2023г. и по-малко от отчетените през 2022г. Делата, отчетени като постъпили в тази глава, са по текстове от Наказателния кодекс за укриване и неплащане на данъчни задължения. И през 2024г. за поредна година се отчетат образувани наказателни дела в Глава десета от Особената част на Наказателния кодекс – Престъпления против реда и общественото спокойствие. В тази глава през 2024г. са образувани 2 бр. наказателни дела, а през 2023г. е образувано едно дело, докато през 2022 г. са постъпили 4 бр. наказателни дела от общ характер. Образуваните в тази глава дела са по престъпните състави за участие в ръководство на престъпна група или организация. През 2024г. по молби за съдебна реабилитация са образувани 6 бр. частни наказателни дела. Техният брой е еднакъв с този на образуваните през 2023г. дела по тези молби, а през 2022г.

дела от този вид не са образувани. По молби за определяне на общо наказание по влезли в сила присъди през отчетната година са образувани 5 бр. частни наказателни дела. Те са по-малко от постъпилите през 2023г. и 2022г. дела по тези молби, тъй като през тези години са постъпили съответно 9 бр. и 8 бр. През отчетната година делата, образувани по вземане и изменение на мерки за процесуална принуда, са 22 бр., което е по-малко от постъпилите през 2023г. дела и повече от тези през 2022г. Делата, образувани през отчетната година за разпит пред съдия, са 45 бр. или повече от тези през 2023г. и със запазен брой спрямо тези за 2022г.

През 2024г. делата, образувани по чл.43 и чл.44 от Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест, са 23 бр. Те са повече от постъпилите през 2023г. и от тези през 2022г. По-големият брой постъпили дела от този род е резултат от закономерното навлизане на нови процедури, свързани със сътрудничеството по наказателни дела с държави-членки на ЕС. Тук следва да се отчете, че процедурата по изпълнение на ЕЗА установена в закона, не създава затруднения у съдиите от наказателно отделение по прилагането ѝ. Натрупаният опит през годините способства за преодоляване на противоречивата практика и свежда до минимум проблемите по тълкуването и прилагането на закона.

Производствата по чл.146, чл.158, чл.161, чл.164 и чл.165 от НПК през отчетната година са 45 бр. или повече от постъпилите през 2023г. и 2022г.

Тези статистически факти намират своето обяснение в слабата активност на органите на досъдебното производство и на прокуратурата. Обяснение за постоянното намаление на този род дела може да се търси в нежеланието на разследващите органи да се ангажират с провеждането на разпити пред съдия.

През трите наблюдавани години се отчита последователно увеличение на постъпилите производства по чл.243 и чл.244 от НПК. Така, през отчетната година са постъпили 12 бр. от тези видове наказателни дела и те са повече от отчетените през 2023г. и през 2022г. такива.

През 2024г. се запазва относително висок делът на постъпилите дела по Глава 36 – Производства във връзка с международното сътрудничество по наказателни дела. Тук се включват производствата по Закона за признаване, изпълнение и изпращане на актове за конфискация или отнемане и решение за налагане на финансови санкции; Закона за признаване, изпълнение и изпращане на съдебен акт за налагане на наказание лишаване от свобода или на мерки, включващи лишаване от свобода; производства по осъществяване на международна правна помощ по наказателни дела; по Закона за европейската заповед за защита; Закона за европейската заповед за разследване и др., които са по-малко от постъпилите през 2023 г. и повече от постъплението през 2022г.

През 2024г. броят на частните наказателни дела, образувани по искания по Закона за специалните разузнавателни средства /ЗРС/ е 28 бр. Те са по-малко от постъпилите през 2023г. и повече от тези през 2022г. От общия брой на образуваните през отчетната година 28 бр. частни наказателни дела по ЗРС, 23 бр. са образувани по първоначални искания, а 5 бр. са образувани по искания за продължаване на срока за използване на ЗРС. Постановен е един отказ, направен по първоначално искане за използване на ЗРС.

От исканията през 2023г. - 51 бр. са образувани по първоначални искания за разрешение, а 11 бр. - по искане за продължаване срока на използване на ЗРС. Постановените откази за издаване на разрешение за използване на ЗРС са били 10 бр., от които 9 бр. по направени първоначални искания и 1 бр. по искане за продължаване срока на използване на ЗРС.

От образуваните през 2022г., 9 бр. са по първоначални искания за издаване на разрешение, а 4 бр. са по искане за продължаване срока на използване на СРС. Няма постановени откази за издаване на разрешение за използване на СРС.

Статистическите данни за издадените разрешения за използване на СРС показват, че при издадени 72 бр. разрешения през 2014г., 43 бр. за 2015г., 19 бр. за 2016г., 17 бр. през 2017г., за 2018г. – 11 бр., за 2019г. – 17 бр., за 2020г. – 12, за 2021г. - 19 бр., за 2022г. – 13 бр., за 2023г. - 62 бр., образуваните през отчетната година по искания за прилагане на способите по чл.5-10в от ЗСРС, се доближават до нивата отпреди 2023г.

В резултат на използването на специални разузнавателни средства през отчетната година са внесени 3 бр. веществени доказателствени средства, през 2023г. - 8 бр., за 2022г. - 2 бр., за 2021г. - 1 бр., при 3 бр. за 2020г. и 5 бр. за 2019г.

Несвършените в началото на 2023г. наказателни дела са били 44 бр., от които 21 бр. първоинстанционни и 23 бр. въззивни. Присъединени към 541 бр. постъпили дела, общо делата за разглеждане през тази година са възлизали на 585 бр. Систематизирани по видове, те се разделят на 457 бр. първоинстанционни наказателни и 128 бр. въззивни наказателни дела.

Несвършените в началото на 2022г. наказателни дела са били 30 бр., от които 13 бр. първоинстанционни и 17 бр. въззивни. Прибавени към 440 бр. постъпили наказателни дела, цифрата на наказателните дела за разглеждане се е формирала на 470 бр., разпределени на 315 бр. първоинстанционни и 155 бр. въззивни.

Година	Несвършени	Постъпили	Общо за разглеждане
2022	30	440	470
2023	44	541	585
2024	36	513	549

През отчетния период разглеждането на наказателните дела се е осъществявало своевременно и без необосновано забавяне. Делата като цяло са насрочвани в предвидените от закона срокове.

Отклонение от правилото по чл.247б ал.2 т.2 от НПК за насрочване на разпоредителното заседание в двумесечен срок от постъпване на делото е налице по две дела. Това е осъществено при наличие на писмено разрешение от председателя на съда. Няма дела насрочени извън тримесечния срок.

При спазване на предвидените кратки срокове са разглеждани производствата, за които процесуалният закон изисква това – предимно във връзка с упражнявания от съда контрол на досъдебното производство, дела от общ характер по чл.384 от НПК, въззивни частни дела по реда на Глава XXII от НПК и др.

През 2024г. са проведени 334 бр. открити съдебни заседания по първоинстанционни наказателни дела. От тях са отложени 139 бр. или 41.6 %. Проведените през 2023г. открити съдебни заседания по първоинстанционни наказателни дела са били 382 бр. От тях са отложени 154 бр. или 40.3%. През 2022г. броят на проведените открити съдебни заседания по първоинстанционни наказателни дела е бил 259 бр., от които са били отложени 88 бр. – 33.9 %. През 2024г. са проведени 140 бр. открити съдебни заседания по въззивни наказателни дела, като отложените от тях са 32 бр. – 22.9 %.

През 2023г. проведените открити съдебни заседания по въззивни наказателни дела са се равнявали на 106 бр., от които отложени са били 22 бр. – 20.8 %. По въззивни наказателни дела през 2022г. са проведени 108 бр. открити съдебни заседания, отложени от които са били 23 бр. – 21.3 %.

През 2024г. процентното съотношение на насрочени и отложени първоинстанционни и въззивни наказателни дела е най-високо от наблюдаваните три години, като най-голям е броят на отлаганията при делата от общ характер. При тях често пъти срокът, в рамките на който се определя нова дата, често пъти е в зависимост от ангажиментите на защитниците по други дела, което налага съобразяване и съответно рефлектира върху продължителността на процеса. В съда понякога се внасят немотивирани обвинителни актове, като се разчита, че доказателствените пропуски ще бъдат отстранени от съда, в изпълнение на задълженията му, произтичащи от служебното начало. Това също води до забавяне на производството. Като мярка против неоправданото забавяне, по дела с фактическа и правна сложност се използва и института на резервния съдия и/или съдебен заседател.

Причините за отлагане на наказателните дела през 2024г. не се различават съществено от причините, поради които те са отлагани в предходни години. Те са обичайни и за 2024г., като се свеждат до: необходимост от събиране на доказателства, неявяване на страни и свидетели, неизготвени експертизи, провеждане на процедура за разглеждане на делото по реда на чл.371 от НПК, неявяване на пълномощници, нередовно призоваване на участниците в производствата, за разглеждане на делата по общия ред, поради постигане на спогодба/споразумение, отводи на вещи лица, на преводачи, замяна на адвокати в последния момент, откази от поета защита, заболяване на съдебни заседатели и др.

Свършените през отчетната година наказателни дела са 510 бр. В това число са включени 368 бр. първоинстанционни */57 бр. наказателни дела от общ характер и 311 бр. частни наказателни дела/* и 142 бр. въззивни производства */58 бр. въззивни наказателни и 84 бр. въззивни частни наказателни дела/*.

Приключилите през 2023г. наказателни дела са възлизали на 549 бр. От тях първоинстанционни наказателни производства са били 433 бр. */53 бр. от общ характер, 379 бр. частни наказателни дела и 1 бр. от административно-наказателен характер/*, а въззивни - 116 бр. */55 бр. въззивни наказателни, 57 бр. въззивни частни наказателни и 4 бр. въззивни административно-наказателни дела/*.

Свършените през 2022г. наказателни дела са отчетени с 426 бр. От тях свършилите първоинстанционни наказателни дела са били 294 бр. */56 бр. от общ характер, 237 бр. частни наказателни дела и 1 бр. от административно-наказателен характер/*. През същата година са свършени 132 бр. въззивни наказателни производства – 39 бр. въззивни наказателни дела, 91 бр. въззивни частни наказателни и 2 бр. административно-наказателни производства.

Изнесените статистически данни позволяват да се направи извод за намаление през 2024г. на броя на общо свършените наказателни дела в сравнение с данните за 2023г., като то се отчита с 9%. Посока на увеличение в размер на 16% сочат данните за 2024г. в сравнение с 2022г. Същите заключения биха могли да бъдат направени и за свършените първоинстанционни наказателни дела. Така, 2024г. бележи спад с 15% в сравнение с данните за 2023г. и увеличение в размер на 20% спрямо показателите за 2022г. Анализирайки данните за свършените въззивни наказателни производства, то 2024г. бележи най-високи нива от трите проследявани години. Спрямо 2023г. ръстът се измерва с 18%, а отнесено към данните за 2022г. – със 7%.

Година	Свършени наказателни първа инстанция	Свършени въззивни наказателни дела	Общо свършени наказателни дела
2022	294	132	426
2023	433	116	549

2024	368	142	510
-------------	------------	------------	------------

През отчетната година свършените в тримесечен срок от датата на образуване първоинстанционни наказателни дела са 350 бр., като те определят дял от 95.1% от общия брой на приключилите дела от този вид.

Свършените в тримесечен срок от датата на образуването първоинстанционни наказателни дела през 2023г. са били 415 бр., като процентното им изражение спрямо общият брой на приключили първоинстанционни наказателни дела е бил 95.8%. През 2022г. в кратки срокове са приключили 282 бр. първоинстанционни наказателни дела, даващи дял в общо приключилите дела от този вид в размер на 95.9%.

Съпоставката с предходните две години показва традиционно високо и непроменено процентното съотношение на свършените в кратки срокове първоинстанционни наказателни дела спрямо общо свършилите такива.

Година	Свършени наказателни първа инстанция	Свършени в 3-мес.срок	%
2022	294	282	95.9
2023	433	415	95.8
2024	368	350	95.1

В кратки срокове от датата на образуване през 2024г. са приключили 120 бр. въззивни наказателни дела, определящи 84.5% от общия брой свършени дела от този вид. Свършените в тримесечен срок от датата на образуване въззивни наказателни производства през 2023г. са отчетени с 93 бр., даващи дял от 80.2% в общия брой на свършените въззивни наказателни дела. През 2022г. в кратки срокове са приключили 106 бр. въззивни наказателни дела, даващи дял от 80.3% от общият брой на свършените такива – 132 бр., това дава възможност да се направи заключение, че отчетната година бележи най-високо ниво на приключилите в кратки срокове въззивни наказателни дела.

В края на отчетния период са останали неприключили 39 бр. наказателни дела, от които 28 бр. първоинстанционни и 11 бр. въззивни наказателни дела. От общо свършените 510 бр. наказателни дела, с акт по същество са приключили 408 бр., а 102 бр. са прекратени.

Наказателните дела през отчетната година, по които актовете са постановени в законоустановените срокове, са 499 бр. и техният дял в общо приключилите дела /510 бр./ е 97.84%. Извън законоустановените срокове са постановени актовете по 11 бр. наказателни дела. Съотношението на просрочените съдебни актове по наказателни дела спрямо общия брой на приключилите такива е 2.16%. По четири дела размерът на просрочието е до един месец, по три – до два месеца и по четири – до три месеца. Наказателните дела през 2023г., по които актовете са били постановени в законоустановените срокове, са 540 бр. и техният дял в общия брой на приключилите дела е бил 98.36%. Извън тези срокове са постановени актовете по 9 бр. дела. В два от случаите просрочието се измервало с няколко дни, в три – до един месец, в един – до два месеца и в три – до три месеца. Съотношението на просрочените съдебни актове по наказателни дела спрямо общия брой на приключилите такива е било 1.64%. През 2022г. в законоустановените процесуални срокове са били изготвени актовете по 413 бр. дела – 96.95% от общо свършените 426 бр. наказателни дела. Постановени извън тези срокове са били актовете по 13 бр. наказателни дела. В три от случаите размерът на просрочието е бил

с няколко дни, в четири – до един месец, в три – до 2 месеца, в два – до 3 месеца и над 3 месеца – 1. Съотношението на просрочените съдебни актове по наказателни дела спрямо общия брой на свършените е бил 3.05%.

Показателят „срочност на изготвяне на съдебните актове“ по наказателни дела и през трите проследявани години е с високи стойности.

В края на 2024г. са останали несвършени 5 бр. наказателни дела - 3 бр. първоинстанционни и 2 бр. въззивни, чието разглеждане е продължило повече от година. Всички те са образувани през 2023г.

Основните причини за продължителното разглеждане на първоинстанционните дела са отлагане за: разпит на свидетели; поради невъзможността на вещите лица да се явят в съдебно заседание, за изготвяне на експертизи и допълнителни такива; неизготвени в срок експертизи; за събиране на доказателства. Делата са отсрочвани и поради заболяване на съдебен заседател, адвокат на подсъдими, частни обвинители, вещи лица, отлагани са за разглеждане по реда на Глава 27 от НПК. По едно от общия характер дела, образувано през 2023г. и неприключило в края на 2024г., през м.01.2025г. има постановена присъда.

Причините за неприключването на въззивните наказателни дела в едногодишен срок са отлагане, поради: неявяване на повереника на гражданския ищец, разпит на свидетели, служебна ангажираност на адвоката на подсъдимия. По едно от делата са отлагани пет съдебни заседания, поради заболяване на единия от двамата подсъдими, а три заседания са отсрочвани, поради заболяване на член от въззивния състав.

Средномесечната натовареност на един наказателен съдия по шат на база дела за разглеждане */549 бр./* се равнява на 7.63 бр., а на база свършени дела */510 бр./* е 7.08 бр. Този статистически показател е изчислен при шат от шест съдии, разглеждащи наказателни дела.

Действителната и шатната средномесечна натовареност на един наказателен съдия не се отличават съществено, тъй като през отчетната година един съдия е ползвал 1,5 месец отпуск, поради временна нетрудоспособност.

Тук следва да се обърне внимание на посочения по-напред факт, че на съдиите от наказателно отделение са разпределени за разглеждане граждански дела по конфискационните закони. В отчетната 2024г. те са 6 бр. При отчитане и на тези дела натовареността на един съдия от наказателно отделение на база дела за разглеждане по шат възлиза на 7.71 бр. средномесечно, а действителната средномесечна натовареност се равнява на 7.87 бр. Броят на приключилите от наказателни съдии граждански дела през отчетната година е 3бр. и заедно с приключилите наказателни дела формират натовареност по шат в размер на 7.13бр., а действително – 7.28бр.

Съпоставката на данните за трите наблюдавани години сочи отчетната, като година с по-висока съдийска натовареност по отношение на наказателните дела, както по шат, така и действително спрямо 2022г. Спрямо данните за 2023г., показателите за съдийската натовареност по наказателни дела са по-ниски.

През отчетната година обжалвани и протестирани са съдебните актове по 42 бр. наказателни дела. Върнати от инстанционна проверка с резултат от обжалването са 42 бр. От тях с потвърдени съдебни актове са върнати 25 бр. Отменените изцяло съдебни актове са 3 бр., а върнатите от инстанционна проверка с изменени съдебни актове – 14 бр.

Сравнителният анализ на резултатите от обжалването на наказателните дела сочи на запазване на процентното съотношение на делата, върнати с потвърдени съдебни актове. Съотношението на делата, върнати с отменени изцяло съдебни актове, е най-ниско през отчетната година. Пропорцията върнати от обжалване наказателни дела/върнати с изменени съдебни актове, е с най-високи показатели през отчетната година. Този статистически факт говори за високо качество на работата и отлично познаване на

задължителната съдебна практика от страна на съдиите в ДОС, разглеждащи наказателни дела.

В обобщение, считам, че в Окръжен съд - гр.Добрич е постигнат баланс между много добро качество и бързина на правораздаването, при който качеството не се засяга от срочността.

Проверки на дейността на Окръжен съд – гр.Добрич

Работата в Окръжен съд – гр.Добрич е обект на ежегодни проверки по чл.106 ал.1 т.7 от ЗСВ. Във всички случаи заключенията на проверяващите от Апелативен съд – гр.Варна са за много добра организация, стриктно спазване на законоустановените изисквания за образуване, разглеждане и приключване на делата, за срочно и качествено правораздаване. При проверките са констатирани и някои пропуски, свързани най-вече със спазването на сроковете за обявяване на съдебните актове по граждански дела, с отлагането на дела и неприключването на няколко производства от по-предходни години. Докладите от проверките се обсъждат по отделения от съдиите, които полагат реални усилия за стриктно изпълнение на задълженията им и за недопускане на пропуски в работата им. За изпълнение на дадените от проверяващите препоръки се предприемат административни мерки и от ръководството на съда - ежемесечни проверки за необявени в срок съдебни актове и за ненасрочени своевременно дела, напомняне на съдиите за спазването на процесуалните срокове и обръщане на внимание на съдебните деловодители и секретари за задълженията им във връзка с осигуряването на срочното движение на делата.

През 2019г. на основание Заповед № ПП-01-48/02.09.2019г. на Главния инспектор на Инспектората към ВСС бе извършена комплексна планова проверка на организацията на административната дейност, образуването, движението и приключването на гражданските и търговските дела в Окръжен съд – гр.Добрич за периода 01.01.2017г. – 31.12.2018г. Акът за резултатите от проверката, съдържа констатация, че в съда са създадени много добра организация и ефективен контрол на административната дейност и на дейностите по образуване, движение и приключване на гражданските и търговските дела. Констатирани са положените усилия и постигнатите много добри резултати от председателя на съда, неговите заместници, съдебния администратор и административния секретар, добросъвестното и професионално изпълнение на задълженията им от съдебните служители, съответно с изискванията на ПАС и без никакви пропуски и несъответствия водене на всички деловодни книги и регистри. Въз основа на тези констатации е отправена препоръка за продължаване на много добрата организация и ефективен контрол на административната дейност и на дейностите по образуване, движение и приключване на делата. При проверката е констатирано, че съдиите са разглеждали гражданските и търговските дела своевременно и без необосновано забавяне; в кратки срокове са извършвани проверките за редовност на исковите молби и въззивните жалби, насрочвани и отлагани делата, редовно са осъществявани проверки за отпадане на пречките за движение на спрените дела, спазвани са специалните изисквания по делата, подлежащи на разглеждане в кратки срокове */бързи производства, осиновяване, молби за откриване на производство по несъстоятелност, за допускане на обезпечение/*. Констатирана е добра предварителна подготовка по делата и липса на отлагания без обоснована причина, минимален брой дела, по които определението за даване на ход по същество е било отменено, минимални като брой и продължителност неспазени срокове по чл.235 ал.5 от ГПК. Установени са няколко случая в които: дела са били отсрочени по обективни причини, съдът не е посочил в съответствие с чл.149 ал.2 от ГПК конкретната дата за обявяване на решението, дела за осиновяване са насрочени с ръкописно разпореждане,

началото на срока по чл.390 ал.3 от ГПК е определен в отклонение на задължителната практика на ВКС. Тази пропуски, както и изравняването на натовареността между съдиите от гражданско и търговско отделение и качеството на съдебните актове, е препоръчано да се обсъдят на Общо събрание на съдиите и да се вземат ефективни решения.

Актът за резултатите от проверката с изх. №ПП-01-48/19/02.12.2019г. е постъпил в Окръжен съд – гр.Добрич на 05.12.2019г. Свикано е Общо събрание на съдиите от ДОС, на което са обсъдени препоръките му.

През 2022г. на основание Заповед №ПП-22-29/30.05.2022г. на Главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет бе извършена комплексна проверка на Окръжен съд– гр.Добрич с обхват от 01.01.2020г. до 31.12.2021г. и следните задачи - проверка на организацията по образуването на делата и спазването на разпоредбата на чл.80 от Правилника за администрацията на съдилищата, с оглед влиянието върху натовареността и статистическите данни на съда. Времеви стандарти за администрирането на отделните видове дела, срочност на разглежданите първоинстанционни дела и въззивни производства и срокове за изготвяне на решенията, определенията и на мотивите към постановените присъди. Върнати за доразследване дела - причини и основания, както и спрени наказателни дела. Изпълнение на присъдите, срокове и причини за евентуално просрочване. Общи данни за постъпилите и решени дела от всеки съдия, оправдателни присъди. Общ контрол - извършени проверки от Апелативен съд; предложения за изменение на бъдещи съмнение и водещи до противоречиво приложение текстове на отделни норми, както и до противоречива съдебна практика. Азбучници, деловодни и заповедни книги.

Въз основа на същата Заповед бе извършена тематична проверка на Окръжен съд – гр.Добрич с обхват от 30.06.2021г. до 30.04.2022г. и задача - относно даваните от въззивната инстанция указания във връзка с администриране на въззивната жалба по делата, образувани в ЕИСС след 30.06.2021г. в случаите, когато оспореният първоинстанционен съдебен акт не е приложен по хартиеното дело или приложения съдебен акт не е подписан със саморъчен подпис на съдията.

Актът за резултатите от проверката, съдържа констатация, че благодарение на добрата работа на административния ръководител- председател и на заместник-председателя на съда и ръководител на наказателното отделение са създадени много добри условия за осъществяване на административната и правораздавателната дейност в ОС– гр.Добрич, като през проверявания период съдиите от ОС–гр.Добрич са постигнали определено много-добри резултати в цялостната си правосъдна дейност. Установена е много добра организация и ефективен контрол на административната дейност и на дейностите по образуване, движение и приключване на гражданските и търговските дела. Констатирани са положените усилия и постигнатите много добри резултати от председателя на съда, неговите заместници, съдебния администратор и административния секретар, добросъвестното и професионално изпълнение на задълженията им от съдебните служители, съответно с изискванията на ПАС и без никакви пропуски и несъответствия водене на всички деловодни книги и регистри. От проверените дела не е установена противоречива съдебна практика, а отлагането на делата и насрочването им за следващите съдебни заседания е съобразено със сроковете, предвидени в чл.271 ал.10 от НПК. На ОС– гр.Добрич са извършени проверки от АС–гр.Варна по отношение на съдиите, разглеждащи наказателни дела, а също така ОС–гр.Добрич е извършил проверки на районните съдилища в съдебния район. Установено е, че се спазват законовите срокове при администриране на постъпилите жалби, протести и възражения, които се изпращат на въззивна инстанция съгласно срокът посочен в чл.319 ал. 1 от НПК. Установени са няколко отклонения при водене на книгите, които са били коригирани по време на проверката. Във връзка с

проведената тематична проверка в ОС-гр.Добрич е констатирано, че Обжалваните първоинстанционни дела, се получават в съда и в хартиен еквивалент, като обжалвания съдебен акт е приложен по хартиеното дела със саморъчен подпис на съдията-докладчик. За периода на проверката от върнатите за администриране дела няма такива, които да са върнати, поради липса на оспорения съдебен акт на хартиен носител или поради липса на саморъчен подпис на съдията върху него.

Единствената препоръка е съдиите да не се произнасят с ръкописни резюлиции или разпореждания при насрочване на някои видове дела.

Актът за резултатите от проверката с изх. №ПП-22-29/30.05.2022г. е постъпил в Окръжен съд – гр.Добрич. Свикано е Общо събрание на съдиите от ДОС, на което са обсъдени препоръките му.

През 2024г. в Окръжен съд – гр.Добрич е извършена тематична планова проверка съгласно годишната програма на ИВСС за извършване на планови, комплексни, контролни и тематични проверки през 2024г. Тема на проверката е „Анализ на практиката на окръжните съдилища по въпроса за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия/корекция на сметка за минал период/ при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл.83 ал.1 т.6 от Закона за енергетиката и Правилата за измерване на количеството електрическа енергия“. Въз основа на направените в акта от проверката № ТП-24-1 от 29.03.2024г. констатации Инспекторатът към ВСС е приел, че не следва да отправя препоръки.

Актовете и докладите за извършените проверки от Инспектората към ВСС и от Апелативен съд – гр.Варна отразяват обективно работата на Окръжен съд – гр.Добрич. Те съставляват оценка за постигнатото много добро ниво на правораздаването, за ефективността на създадената организация на работа и са база за вземане на решения и предприемане на мерки за поддържане на постиженията и за по-нататъшно подобряване на управлението и цялостната дейност на институцията.

МАТЕРИАЛНО - ТЕХНИЧЕСКО И ФИНАНСОВО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ.

Сграден фонд.

Окръжен съд – гр.Добрич се помещава в сградата на Съдебна палата в гр.Добрич, ул.“Доктор Константин Стоилов“ №7. В сградата се помещават още Районен съд – гр.Добрич, Окръжна прокуратура - гр.Добрич, Районна прокуратура – гр.Добрич и Областно звено „Охрана“.

Сградата е публична държавна собственост. С решение по чл.388 ал.1 от ЗСВ стопанисването на сградата е възложено на административния ръководител на Окръжен съд - гр.Добрич. През 2016г. бе постигнато споразумение между ръководителите на настанените в сградата институции за разпределяне ползването на помещенията, което е постановено и с решение от 2019г. по чл.388 ал.1 от ЗСВ на Пленума на ВСС.

Съдиите и служителите от Окръжен съд - гр.Добрич работят при много добри условия. Съдът ползва четвъртия, петия и част от първия етаж на сградата, както и отделни помещения на седмия и на подземния етаж. Съдиите са настанени в самостоятелни кабинети. Съдебните служители са настанени най-много по двама в помещение. Изключение са част от деловодителите и призовкарите. За по-доброто обслужване на гражданските и търговските дела, на гражданите и на адвокатите, деловодителите към гражданско и търговско отделение работят в едно общо голямо деловодно помещение. Всички призовкари на окръжния и районния съд, които осъществяват дейността си съвместно, са настанени в едно работно помещение, осигурено от Районен съд – гр.Добрич. То се намира в централното фоайе на сградата и с него се разреши проблемът с нездравословните условия, при които преди бяха поставени тези служители, както и се

улесни достъпът на гражданите до връчващите съдебни книжа. В деловодствата е осигурена възможност за четене на дела. Съдът разполага с три съдебни зали. В централното фоайе на първия етаж на палатата функционира Информационен център. Регистратурите на районен и окръжен съд понастоящем ползват по едно от двете отделни помещения в Информационния център, което улеснява гражданите и адвокатите, както и дава по-добра възможност за изпълнение на задълженията от страна на съдебните деловодители на това работно място. Липсата на достатъчна дневна осветеност и пряк достъп до свеж въздух в работното помещение на регистратурата на районния съд, налага обмисляне на проблема и осъществяване на възможното за неговото отстраняване. Съществуващото в централното фоайе на Съдебната палата заведение - кафене, бе трансформирано и преоборудвано в съдебна зала. Това разрешение бе удачно с оглед предназначението на сградата и функциите на настанените в нея институции, както и с оглед недостига на съдебни зали за дейността на Районен съд – гр.Добрич, който я ползва и до момента. На Районен съд - гр.Добрич, Окръжна и Районна прокуратура - гр.Добрич са предоставени допълнителни архивни помещения. През 2018г. беше създадено помещение за щадящо изслушване на деца, влезли по една или друга причина в досег с правосъдието – „синя стая“. Помещението е осъществено със съдействието на Министерство на правосъдието и с финансовата подкрепа на българо-швейцарската програма за сътрудничество по проект „Укрепване на правния и институционалния капацитет на съдебната система в сферата на младежкото правосъдие“. Помещението се използва от Окръжен и Районен съд – гр.Добрич, от прокуратурата, от полицията и от социалните служби. След съгласуване с ръководителите на изброените институции, са утвърдени Правила за организацията и реда за използване на помещението. В сградата е осигурено помещение за осъществяване на медиационните процедури във връзка със сключеното Споразумение за сътрудничество и насочване към медиация и със съдействието на Районен съд – гр.Добрич.

За поддържане и опазване на сградата на палатата и за подобряване условията на работа непрестанно се извършват необходимите текущи, неотложни и полезни ремонти - на покрива, работните кабинети, коридорите, стълбищата, съдебните зали, асансьорите, електрическото табло, осветителните тела и т.н. По същество е да се отбележи ремонтването през 2016г. на външните облицовъчни плочи на сградата, които бяха сериозно компрометирани и създаваха опасност не само за сградата, но така също за живота и здравето на преминаващите край нея и извършения през 2019г. текущ ремонт на санитарните възли в цялата Съдебна палата, който бе от значение както за удобството на работещите в нея магистрати и служители, но така също и за отстраняване на проблеми в цялостната канализационна инсталация и опасностите, които те създаваха за функционирането на газовия отоплителен котел и част от отоплителната инсталация.

През 2024г. бяха закупени два броя климатични системи за помещения, в които се намират копирни машини и 8 бр. асемблирани компютърни конфигурации 8 бр. софтуер Windows 10 Pro за тях.

Поетапно и през 2024 г. продължи смяната на стъклопакетите на 22 бр. кабинети, както и на вътрешните щори в тези помещения. След предписание от ГД“ПБЗН“ бяха подменени осветителни тела в гаража и в арестантското помещение към ОЗ“Охрана“ – гр.Добрич. За осигуряване на безопасната експлоатация на асансьора за служебно ползване през отчетната година бяха подновени стоманените носещи въжета.

Във връзка с изграждането на Център за медиация е извършен текущ ремонт и обзавеждане в определеното за целта помещение в сградата на Съдебна палата. Тези дейности са осъществени с целево отпуснати средства по бюджета на Окръжен съд – гр.Добрич.

Ръководството на Окръжен съд – гр.Добрич продължава да провежда политика на строга финансова дисциплина. Периодично се извършва анализ на разходите и се предприемат действия за тяхното оптимизиране. Договорите с външни доставчици на услуги се сключват след събиране и съпоставка на няколко предварителни оферти, като винаги се търси най - изгодното решение. Процедурите и правилата, утвърдени в съда като част от системата за финансово управление и контрол, се спазват стриктно.

В тази връзка следва да се отбележи, че отоплителната инсталация е морално остаряла и недостатъчно ефективна. Следва да се прибави и остарялата и компрометирана прозоречна дограма на помещенията. Капацитетът на електрическата мрежа в Съдебната палата е недостатъчен за множеството потребители в нея - компютри, периферни устройства, сървъри, осветление, климатици и др. Сградата е проектирана и изградена за по-малък брой потребители и при стари нормативни изисквания. Това може да доведе до възникването на опасни инциденти в сградата, които да нарушат сериозно работния режим в нея. За решаването на тези проблеми със сградата е необходимо и могат да се предприемат действия.

Финансово - счетоводна дейност.

В Окръжен съд – гр.Добрич се провежда политика на строга финансова дисциплина. Стриктно се спазват Закона за държавния бюджет, Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, Закона за счетоводството, както и решенията на ВСС, и указанията за тяхното изпълнение. За оптимизиране и усъвършенстване на процесите са утвърдени и при необходимост се актуализират Вътрешни правила за системата за финансово управление и контрол, Риск – регистър, Вътрешни правила за контрол на процесите за събиране на дължимите държавни такси и присъдени вземания, Вътрешни правила за системата за предварителен контрол, Вътрешни правила за организация на документооборота, счетоводните документи и форма на счетоводството, Вътрешни правила за използване на ПОС - устройство, Вътрешни правила за провеждане на процедури по възлагане на обществени поръчки, Вътрешни правила и план за обучение за мерките срещу изпиране на пари, Вътрешни правила за реда за откриване на набирателни сметки, набиране, отчитане, връщане и конфискуване на чуждите средства в лева и валута, Вътрешни правила за организацията на работната заплата, Вътрешни правила за организация и управление на човешките ресурси. Работи се въз основа на утвърдената от ВСС амортизационна политика. Процедурите и правилата, като част от системата за финансово управление и контрол, се спазват стриктно.

Събирането на публичните вземания на Окръжен съд – гр.Добрич се възлага на държавните съдебни изпълнители. Стриктно се спазва процедурата по счетоводното начисляване и проследяване на така възложените за събиране вземания в полза на бюджета на съдебната власт.

Бюджетът на Окръжен съд – гр.Добрич за 2024 г. е утвърден с решение на Съдийската колегия на ВСС, изпълняваща функции на ВСС съгласно Пар.23 ал.2 от ПЗР на ЗИД на КРБ по протокол №9/07.03.2024г. През годината са извършени 15 бр. актуализации на бюджета на съда. През отчетния период с четири заповеди на Адм.ръководител-председател на Окръжен съд - гр.Добрич са извършвани вътрешно компенсирани промени, осигуряващи финансов ресурс за покриване разходите за външни услуги, за материали, за възнаграждения на вещи лица, които са самоосигуряващи се.

През 2024г. са отчетени приходи в размер на 412 843 лв., като в тях най-съществен е делът от приходи от съдебни такси – 360 380 лв. Постъпленията от ДСИ и ЧСИ за събрани вземания по издадени изпълнителни листове възлизат на 12% от общите годишни приходи.

В съда продължават да се използват две терминални ПОС устройства за плащания на държавни такси и други суми по транзитната сметка на съда, за плащания на депозити, разноски по несъстоятелност и гаранции по набирателната сметка. Вече втора година в сайта на Единния портал за електронно правосъдие */ЕПЕП/* функционират две виртуални ПОС устройства, чрез които могат да се внасят суми по съответните сметки на ДОС. Наблюдава се ръст на броя на транзакциите и събирането на държавни такси чрез терминалните ПОС устройства.

Средства за капиталови разходи за придобиване на активи в областта на електронното управление, които са заявени в проектобюджета за 2023г., са осигурени с утвърждаване на бюджета на съда за 2024г. Капиталови разходи са направени за доставка на 8 бр. асемблирани компютърни конфигурации и 8 бр. софтуер Windows 10 Pro за тях.

Прави впечатление, че все по-често от бюджета на съдебната власт се изплащат сериозни суми за възнаграждения на вещи лица, което е обяснимо, като се има предвид, че най-често се касае за експерти с рядко срещани специалности и с висока степен на квалификация. Но се увеличават и случаите на освобождаване от задълженията за разноски на страни по граждански дела, като така, както е въведена, разпоредбата на чл.83 ал.2 от ГПК създава предпоставки за изкривяване на преценката за малоимотност на съответната страна и дава възможност за злоупотреба с права.

Техническа обезпеченост и информационни технологии.

Техническата обезпеченост на магистратите за бърз и лесен достъп до актуалното българско законодателство и правото на ЕС гарантират по-бързо и по-качествено правораздаване. Информационните технологии позволяват по-голяма прозрачност в работата на съда и улесняват гражданите при упражняване на правото за достъп до информация. В съда има въведени писмени правила със заповед на административния ръководител за управление на информацията и ИТ технологиите. Сигурността на информацията в локалната мрежа се осигурява от използването на антивирусен лицензиран програмен продукт „ESET Endpoint Antivirus“, предоставен от Висшия съдебен съвет. Всички съдии и служители са обучени за работа с MS Office, MS Word, Internet Explorer, Outlook Express, а деловодителите и с Adobe Acrobat Reader. Всички работни места са оборудвани с компютърна техника, която перманентно се обновява. Всички работни места са свързани с в локална компютърна мрежа с 3 бр. сървъра. Създадени са електронни папки с достъп на съдиите и служителите, в които се публикуват заповеди, правила, съобщения, писма и др. За подобряване информираността на всеки съдия и съдебен служител е създадена електронна поща, на която се изпращат документи, съобщения и друга важна информация. Компютрите се поддържат в много добро хардуерно и софтуерно състояние и отговарят на съвременните изисквания. Деловодната програма „САС съдебно деловодство“ е в експлоатация от 2001г. до 30.06.2021г., откогато се използва софтуерната система ЕИСС. Тя се използва от магистратите и специализираната администрация. Съдът използва правно - информационната система „Апис 7“ - всички модули и „Апис Уеб“. Системите са в мрежови варианти и са достъпни от всички работни места. Периодично се актуализират внедрените програмни продукти. Интернет - сайтът на ОС-гр.Добрич се поддържа ежедневно в актуално състояние и предоставя информация относно: историята на съда, обхвата на съдебния район, съдебните органи, настанени в съдебната палата, администрацията на съда и разположението ѝ в сградата, банковите сметки, графика на съдебните заседания, съдебните актове, електронните услуги, дейността на пресслужбата, съдебните заседатели, съдебните преводачи, вещите лица, стажант юристите, профил на купувача, полезна информация, конкурси, полезни връзки. Освен богатата справочна информация, съгласно изискванията на Закона за съдебната власт, в нея се публикуват

отчетните доклади за работата на съда и други. Съдебните зали са озвучени и оборудвани със системи за паралелен звукозапис. Пред залите са поставени информационни електронни табла за уведомяване за графика и протичането на съдебните заседания. Продължава изпращането на данни по наказателни производства към ЕИСПП.

От 2018г. Окръжен съд – гр.Добрич е присъединен към Единния портал за електронно правосъдие, който разкрива възможност за преглед на електронните папки на делата. Въведена е Системата за изчисляване натовареността на съдиите, като всеки от тях има достъп до синтезираната в програмата информация. Данните в Системата се обновяват постоянно при спазване на ПОНС. Осигурена е резервна свързаност с интернет. Осигурена е възможност и е определен редът за електронни справки в Национална база данни „Население“, както и в НАП за актуални трудови договори. Ежедневно се публикуват постановените съдебни актове и се изпращат към Централния интерфейс на публикуваните съдебни актове на съдилищата в страната. В електронната страница на съда е обособена отделна секция за популяризиране на медиацията като извънсъдебен способ за разрешаване на спорове. За улеснение на гражданите е въведена и се поддържа възможност за безкасово плащане на такси чрез ПОС - устройство, инсталирано в регистратурата.

Окръжен съд – гр.Добрич е регистриран в Системата за сигурно електронно връчване /ССЕВ/. Обменът на съдебни книжа в нея продължава и през отчетната година. Активно се използва локалната система за валидиране на електронни подписи върху документи, пристигнали по електронен път. Тя е базирана на Общоевропейският портал за дигитално автоматизирано валидиране на подписи.

Към настоящия момент наличната компютърна техника и информационни технологии са обновени в достатъчна степен да осигурят нормално и безпрепятствено протичане на работата. Динамиката на развитие и предизвикателствата, свързани с въвеждането на електронно правосъдие, правят необходимо осигуряването на сигурна система за видеоконферентна връзка в няколко съдебни зали. Понастоящем такава е инсталирана само в една и при необходимост се ползва от съдилищата в района, но това разрешение не е достатъчно удачно, като се има предвид необходимостта от транспорт на всички участници в производството, както и привеждането в съответствие заседателните графици на съдиите от различни институции. Въведената в експлоатация техника за видеоконферентна връзка, изградена по проект на Министерство на правосъдието, служи за улесняване събирането на доказателства в реално време чрез отдалечен достъп. Системата е изградена на базата на CiscoWebexRoomKit Pro P60, а за случаите, в които насрещната страна няма възможност да използва посочената база, съдът разполага с техника за осъществяване на видеоконферентна свързаност чрез други системи и уеб платформи. През годината системата за видеоконферентна връзка е използвана четири пъти по наказателни дела, за разпит на свидетели и вещи лица. Същата се използва и при провеждането на общи събрания на съдиите от Апелативния район.

В края на 2024г. всички съдии получиха лаптопи за отдалечен достъп до системата за управление на съдебните дела.

Медийна политика, повишаване на общественото доверие и качеството на предоставяните услуги.

През годините ръководството на Окръжен съд – гр.Добрич е осъзнавало значението и е полагало усилия за организиране и провеждане на политика на публичност, насочена към повишаване на общественото доверие в стабилността и безпристрастността на институцията. Тази политика се осъществява последователно и неотклонно въз основа на индивидуален годишен План за действие по изпълнение на утвърдената Комуникационна

стратегия на съдебната власт. В плана се залагат приоритетните цели, свързани с подобряване на диалога с медиите, повишаване на правната култура на широката общественост и усъвършенстване на комуникацията с вътрешни и външни целеви групи.

Като се има предвид, че активната комуникация с медиите е от съществено значение за обществения образ на институцията, служителят на длъжността "връзки с обществеността" редовно предоставя информация чрез разпространяване на прессъобщения. Информацията за съдебните производства се предоставя под контрола на съдията - докладчик, като същата не е сведена само до наказателни дела, които най-често привличат общественото внимание, но се предоставят и сведения по граждански и търговски спорове, съставляващи обществен интерес и от чийто изход са заинтересовани широк кръг лица. С прессъобщения се предоставя информация и за различни събития и мероприятия, организирани от съда или проведени с участието на негови представители. Изготвят се и се предоставят справки по конкретни запитвания на журналисти. Служителят на длъжността "връзки с обществеността" осъществява комуникация с медиите и при предоставяне на информация за дейността на районните съдилища, които подпомага в тази насока. По повод годишните отчети на Окръжен съд – гр.Добрич се организират пресконференции, на които административното ръководство представя работата на институцията през съответната отчетна година. При други поводи, като например откриването на стаята за щадящо изслушване на деца или на образователната програма за съответната година, също се организират пресконференции и брифинги за представяне на съответното събитие. Тези прояви намират добър отзвук и редовно провокират множество тематични публикации и репортажи в средствата за масова информация. Дейността на съда е представяна и с интервю на председателя по радиото. Намирам за много добра идея, практиката на други съдилища за организирана рубрика по радиото, в която се обсъждат актуални проблеми от работата на съдебната институция, разясняват се процедури, правни последици и други принципни правни въпроси. Осъществяването на едно такова мероприятие би способствало за повишаване на правната култура на по-широк кръг от граждани и поради това трябва да стане задача, за чието реализиране с участието на повече магистрати от съдебния ни район трябва да се положат усилия. Информация се предоставя и при постъпили по ЗДОИ запитвания, за което са утвърдени Вътрешни правила. За запознаване на гражданите със структурата и начина на функциониране на съдебната власт като цяло и в частност на съда, за подобряване на разбирането на правораздавателната дейност, за повишаване на правната култура на гражданите и общественото доверие, в Окръжен съд – Добрич ежегодно се провежда „Ден на отворените врати“. По традиция събитието се посвещава на символни дати, като Деня на българската Конституция - 16 – ти април или Деня на Европа - 9 – ти май. В годините са реализирани различни мероприятия – конкурси за рисунка, за есе, за кратък видеоматериал, възстановка на съдебни процеси, дебати, викторини, демонстрация пред журналисти на случайното разпределяне на делата, среща – дискусия с евродепутат за върховенството на закона и др. На посетителите се осигурява възможност за запознаване с работата на канцелариите и службите, на съдебната охрана, със съдебна зала, а също и със стари деловодни книги. Интересът към мероприятията винаги е много голям и се проявява най-вече от страна на млади хора.

Ежегодно Окръжен съд – гр.Добрич се включва в Образователната програма „Съдебната власт - информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“. Вниманието ни винаги е било насочено в изключителна степен към подрастващите. Всяка година се работи с поне две учебни заведения и от стартиране на програмата няколко стотин ученици са повишили знанията и разбиранията си за закона, правата и задълженията на правните субекти, структурата и функционирането на съдебната власт, европейското правно сътрудничество.

Отделно от Образователната програма съдът участва в информационна кампания за повишаване осведомеността на младежите за ролята и функциите на отделните органи на съдебната власт, организира посещения в съдебна зала и срещи с магистрати на деца, участващи в извънкласни учебни дейности.

Също с разбирането за изключителната важност на подрастващите и спецификата на производствата с участието на деца, в Съдебната палата е създадена и функционира т.нар. „Синя стая“ за щадящото им изслушване.

Медиацията, като съвременен алтернативен способ за по-бързо и взаимноизгодно разрешаване на спорове между правните субекти, придобива все по-голямо значение. За съжаление в рамките на съдебния район търсенето на този способ за разрешаване на споровете не е голямо, преодоляването на което е от значение, както с оглед интереса на гражданите, така и за намаляване натовареността на съдилищата. Ето защо преди време между медиатори от съдебния район, Окръжен съд – гр.Добрич и Районен съд – гр.Добрич бе подписано Споразумение за сътрудничество и насочване към медиация. Идеята е обединяване на усилията за популяризиране и утвърждаване на способа, като целта е в следващите години с повече разяснения сред обществото, адвокатите, а и сред магистратите да се създадат условия за по-широкото ѝ практическо прилагане.

В осъществяването на мероприятията и дейностите, насочени към повишаване на общественото доверие и подобряване вижданията на гражданите за съда, се включват много съдии и съдебни служители. Работи се съвместно с Окръжна прокуратура, РИО, Младежкия център, МКБППМН, Детска педагогическа стая, Отдел „Закрила на детето“, „Център за разрешаване на споровете“ – гр.София. За по-добри резултати за в бъдеще следва да се потърси взаимодействието и на други институции, неправителствени организации, както и на адвокатурата.

Значение за изграждането и запазването на общественото доверие има и качеството и бързината на обслужване на гражданите. Ето защо за улесняване достъпа до правосъдие, служителите от регистратурата на съда, разположена в Информационния център, наред с пряко възложените им от ПАС дейности, предоставят на гражданите информация, образци на заявления, приемат плащания на такси, глоби, разноски с ПОС устройство, координират използването на стаята за щадящо изслушване на деца от различните институции.

Прозрачността в работата на съда, достъпа до информация и по-доброто обслужване на страните по делата се постигат и посредством осигуряването на възможност за отдалечен преглед на електронните папки на делата. Това се осъществяваше посредством свързаността на Окръжен съд – гр.Добрич в Уеб-портал за достъп до информация за движението на съдебните дела от съдилищата от Варненски апелативен район. От края на 2018г. съдът е присъединен към Единния портал за електронно правосъдие. На настоящия етап при осъществяване на достъпа до дела през същия са налице някои технически проблеми, които трябва да намерят разрешение от изпълнителя на програмата.

На интернет страницата на съда се публикува и поддържа актуална информация освен за правораздавателната дейност, още и по въпроси, съставляващи публичен интерес - обучения, конкурси, обществени поръчки, декларации, отчети, други събития. Предоставянето на информация, включително по въпроси, за които такова законово изискване липсва, но са обществено значими, играе съществена роля за осведомеността и доверието на гражданите към институцията. В сградата на ДОС се поддържат, монтираните в изпълнени на решение на ВСС по Протокол №31/26.10.2005г. пощенски кутии за получаване на сигнали от граждани по повод наличие на евентуални, корупционни действия в органите на съдебната власт.

През 2025г. за пореден път в Окръжен съд - гр. Добрич беше проведен Ден на

отворените врати. Това стана през месец април и включваше посещение в Съдебната палата, лекции на ученици, провеждането на симулиран съдебен процес в залата за обучения.

ОБООБЩЕН АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ДОБРИЧКИЯ СЪДЕБЕН ОКРЪГ.

В съдебният район на Окръжен съд - гр. Добрич са изградени и функционират 5 районни съдилища. Това са: Районен съд - гр. Добрич, обслужващ три общини - Добрич, Добричка и Крушари, Районен съд - гр. Балчик, обслужващ община Балчик, Районен съд - гр. Каварна, обслужващ две общини - Каварна и Шабла, Районен съд - гр. Тервел, обслужващ община Тервел и Районен съд - гр. Ген.Тошево, обслужващ община Генерал Тошево.

Кадрова обезпеченост

В момента районните съдилища от съдебния окръг работят с попълнен съдийски щат. Изключение прави само Районен съд - гр. Добрич, където има една вакантна съдийска бройка, на която предстои да бъде назначена младшия съдия от ДОС. Няма командировани съдии в други съдилища.

Към момента е попълнен щата и на съдебно изпълнителните служби и на службите по вписвания при всички районни съдилища. Съдиите работещи в РС - гр. Добрич са 12/*по щат 13*/, в РС - гр. Балчик и в РС - гр. Каварна са по 3, в РС - гр. Ген.Тошево и в РС - гр. Тервел са по 2 или общо са 22 */по щат 23*/.

Най-големият Районен съд, този в гр. Добрич в началото на 2025г. бе с утвърдени 13 щата за магистрати – административен ръководител - председател, един заместник на административния ръководител и 11 съдии. Обособени са гражданско отделение от 8 съдии и наказателно отделение от 5 съдии. Щатът не е попълнен, има една вакантна съдийска бройка, на която предстои да бъде назначена младшия съдия от ДОС. Районен съд – гр.Добрич е с утвърдени и заети три бройки за държавен съдебен изпълнител и четири бройки за съдия по вписванията. Съдът работи със съдебна администрация от общо 37 щатни бройки.

Щатът за магистрати в Районен съд – гр.Балчик е 3бр. – административен ръководител – председател и двама съдии. Всички щатове са заети, като съдиите разглеждат всички видове дела. Утвърдените за съда една бройка за държавен съдебен изпълнител и една бройка за съдия по вписванията са заети. Съдът разполага с общо 14 щата за съдебни служители, които са заети.

В Районен съд – гр.Генерал Тошево са утвърдени 2 щатни бройки за магистрати, които са заети и в съда работят административен ръководител – председател и един съдия, които разглеждат всички видове дела. В съда има един държавен съдебен изпълнител и един съдия по вписванията. Съдебната администрация възлиза общо на 11 броя служители.

В Районен съд – гр.Каварна също са утвърдени 3 щатни бройки за магистрати. В съда работят административен ръководител – председател и двама съдии. Съдът разполага

с щат за един държавен съдебен изпълнител и за двама съдии по вписванията, които са заети. Щатът на съдебните служители е 12 броя общо.

В Районен съд – гр.Тервел е утвърден щат за двама магистрати – административен ръководител – председател и един съдия. Щатът за съдия е зает. През последните години са обявявани много последователни конкурси за заемане на освободената длъжност административен ръководител – председател, на които не са се явили кандидати. Понастоящем функциите на председател се изпълняват от съдията, заемал длъжността в два мандата, определен с решение на СК на ВСС. За районен съд – гр.Тервел е утвърден и е зает един щат за държавен съдебен изпълнител и един за съдия по вписванията. В съда работят 9 съдебни служители, съответно на утвърдения щат.

Определените в районните съдилища щатове за съдии, за държавни съдебни изпълнители и за съдии по вписванията са достатъчни за осъществяване дейността на съответните институции. Единствено за Районен съд – гр.Добрич може да се отбележи, че е възможно правораздавателната дейност да бъде затруднена в перспектива поради намаляване на действително работещите в този съд магистрати. В следващите години предстои един съдия да бъде освободен по чл.165 ал.1 т.1 от ЗСВ в Районен съд – гр.Тервел и един в Районен съд – гр.Генерал Тошево и е твърде вероятно участващи в сега развиващия се конкурс съдии да бъдат повишени; освободените при това щатове трудно ще бъдат заети от реално работещи съдии - поради бавно развиващите се конкурсни процедури и поради почти липсващите кандидати, наистина желаещи да работят в съдебните институции в Област – Добрич.

Съдиите от районните съдилища в гр.Балчик, гр.Ген.Тошево, гр.Каварна и гр.Тервел участват в разглеждането на граждански и наказателни дела при различна степен на натовареност, установена за всеки съд въз основа на броя и вида на делата за разглеждане.

Броят на съдебните служители във всички районни съдилища е достатъчен за нормалното и ефективно осъществяване на дейността на съответната институция. За районните съдилища в гр.Балчик, гр.Тервел, гр.Каварна и гр.Генерал Тошево съотношението на общия брой на съдебните служители спрямо броя на магистратите е около средното съответно съотношение за районните съдилища извън областните центрове. За Районен съд – гр.Добрич то е по-ниско от средното съотношение на общия брой съдебни служители към броя на магистратите за районните съдилища в областните центрове.

Във всички районни съдилища е създадена много добра организация на работа. Липсата на утвърден нарочен щат за изпълнението на всяка една от многобройните функции и дейности и текущите кадрови проблеми са разрешавани на принципа за взаимна заменяемост и съвместяване на задълженията. Усилията на административните ръководства, ведно с добросъвестността и усилията на съдебните служители дават едно много високо ниво на изпълнение на дейността на всеки един от районните съдилища.

Правораздавателна дейност.

Данните за последните три години показват, че делата в районните съдилища,

включени в съдебния район на Окръжен съд – Добрич, като цяло се увеличават. Изводът се отнася за новопостъпилите дела, за делата за разглеждане и за свършените дела. Неприключилите съдебни производства в районните съдилища от съдебния окръг в началото на отчетния период са общо 1 565 бр.

С най-ниско процентно съотношение на несвършени дела спрямо делата за разглеждане е районният съд в гр.Генерал Тошево - 8% /72 бр. несвършени дела и 850 бр. дела за разглеждане/.

През 2024г. с най-високо процентно участие на несвършените дела в броя на делата за разглеждане са районните съдилища в гр.Балчик и гр.Добрич – с по 16 %. През 2024г. в районните съдилища от съдебния район са постъпили общо 8 951 бр. дела. Отбелязаното през 2023г. намаление в общото постъпление на дела в районните съдилища в съдебния район през 2024г. не е налице. През отчетната година са постъпили 8 951 бр. дела, които са съответно с 10% и 8% повече от образуваните през 2023г. и 2022г.

И през 2024г. най-много дела – 5 567 бр. са постъпили в РС – гр.Добрич, което е съответно на факта, че съдът обхваща три общини и се намира в областния център, където живее почти половината от населението на областта.

На второ място по постъпили дела се нарежда РС – гр.Балчик с 1 128 бр., следван от РС – гр.Каварна с 884 бр. Тези съдилища се намират в следващите по големина населени места в областта, в които, поради местоположението им, съществува социално – икономическа активност, а и Районен съд – гр.Каварна обхваща две общини. В по-малкия РС - гр.Ген.Тошево, са постъпили 778 бр., а в РС - гр.Тервел постъплението от 594 бр. дела е значително по-ниско.

Процентното съотношение на постъпилите дела по районни съдилища спрямо общия брой постъпили е отразено в табличен вид:

РС	Постъпили дела	%-но съотношение спрямо общия брой на постъпилите дела в РС
Балчик	1 128	13
Ген.Тошево	778	9
Добрич	5 567	62
Каварна	884	10
Тервел	594	6
Общо:	8 951	100 %

Общо свършените от районните съдилища дела през 2024г. са 8 895 бр., което съставлява 85% от общия брой на делата за разглеждане /10 516 бр./.

В тримесечен срок районните съдилища са свършили 7 673 бр. дела или 86% от общо приключилите дела. Обемът на приключилите в кратки срокове дела е най-висок в районния съд в гр.Ген.Тошево – 92%, а най-нисък в районния съд в гр.Каварна – 83%.

И през 2024г. съдиите от районните съдилища са работили с различна средномесечна натовареност.

РС	2022 г.	2023 г.	2024 г.
----	---------	---------	---------

	Натовареност по шат		Действителна натовареност		Натовареност по шат		Действителна натовареност		Натовареност по шат		Действителна натовареност	
	За разгл.	Решени	За разгл.	Решени	За разгл.	Решени	За разгл.	Решени	За разгл.	Решени	За разгл.	Решени
Балчик	32.72	27.19	33.66	27.97	35.53	29.61	43.36	36.14	37.25	31.33	37.25	31.33
Ген.Тошево	33.58	30.50	33.58	30.50	32.67	29.67	32.67	29.67	35.42	32.71	35.42	32.71
Добрич	34.96	28.58	38.85	32.67	35.07	28.86	41.28	33.97	42.37	35.33	47.73	39.80
Каварна	28.42	22.97	29.23	23.63	26.36	22.31	26.36	22.31	28.81	24.47	28.81	24.47
Тервел	24.29	19.46	24.29	19.46	26.13	22.63	26.13	22.63	28.25	24.54	28.25	24.54

И през 2024г. съдийската натовареност по шат и действителната такава в районните съдилища в гр.Балчик, гр.Ген.Тошево, гр.Каварна и гр.Тервел е с еднакви параметри, обяснимо с факта, че съдилищата са работили в пълен състав.

Натовареността по шат, както спрямо делата за разглеждане, така и спрямо свършените дела е най-висока при съдиите от РС – гр.Добрич. Този съд е и с най-висока действителна натовареност по двата параметъра – дела за разглеждане и свършили дела, обяснимо с редуцирания съдийски шат, с по-малкия брой реално работили съдии и с по-големия брой общо постъпили дела. Спрямо делата за разглеждане средномесечната съдийската натовареност, по шат и действително, е най-ниска в РС – гр.Тервел. Спрямо свършените дела средномесечната натовареност, по шат и действително, е най-ниска в РС – гр.Каварна.

Правораздавателната дейност на съдиите от районните съдилища се характеризира с професионализъм и високо качество. По правило делът на потвърдените съдебни актове е по-голям от този на изменените и отменените такива в общия обем на върнатите от инстанционен контрол, като това се отнася както за актовете по граждански, така и за тези по наказателни дела. С малки изключения, данните за резултатите от инстанционния контрол показват стабилно високо ниво на работата на районните съдии. Промените към намаляване/увеличаване дела на потвърдените/изменените/отменените актове в различните години са незначителни и не засягат трайната обща картина на много добро качество и професионализъм при осъществяване на правораздавателната дейност в районните съдилища от съдебния район на Окръжен съд – гр.Добрич.

Работата на съдиите от районните съдилища всяка година се проверява от съдии от Окръжен съд – гр.Добрич по реда на чл.86 ал.1 т.6 от ЗСВ. В последните пет години в обхвата на проверките бе включена и работата на държавните съдебни изпълнители и съдиите по вписванията. При проверките не се констатираха сериозни недостатъци. Установявани са пропуски, които са по-скоро с инцидентен характер и/или значението им за срочността и качеството на правораздаването в съответния районен съд е несъществено. Доколкото все пак са констатирани и по-сериозни недостатъци, те се изразяват най-вече в необосновано забавяне на производства и неспазване сроковете за

обявяване на съдебните актове от един конкретен районен съдия. В обобщен доклад председателят на окръжния съд анализира резултатите от годишните проверки и отправя препоръки за отстраняването на пропуските, за което председателите на съответните районни съдилища предприемат мерки. Отделно, председателят на районния съд, в който се констатира проблемът със забавените производства и неспазването на сроковете, представя на председателя на окръжния съд ежемесечни справки по тези показатели.

Изложените по-горе статистически данни показват увеличаване на общо постъпилите през 2024г. в районните съдилища дела, на делата за разглеждане и свършените такива. Това основно е резултат на увеличеното постъпление на граждански производства, което е налице във всички районни съдилища и прекъсва продължилата в няколко предходни отчетни периода тенденция за намаляване на тези дела. Заповедните производства съставляват повече от половината от общото постъпление по граждански дела, като посоката на плавно свиване на техния дял е променена към увеличаването му.

При наказателните производства цялостното постъпление показва приблизително запазващо се ниво, доколкото намалението от 3% спрямо предходната 2023г. не е съществено. Намаленото постъпление на наказателни производства се констатира във всички районни съдилища, с изключение на районния съд в гр.Тервел, единствено в който е налице, макар и минимално, увеличение на новообразуваните наказателни производства.

И през 2024г. продължава тенденцията производствата в районните съдилища да се развиват своевременно, без необосновани забавяния, в разумни срокове. В много редки случаи отклоненията от това правило са резултат на действия или бездействия на съда, като по – често те са свързани със спецификата на съответния правен спор. Постигнатото средно ниво на приключените в тримесечен срок дела е показателно за бързината на развитие на производствата в районните съдилища. Не може да не се отбележи и високият процент на съдебните актове, постановени в законоустановените срокове, както следва да се добавят добрите във всички съдилища резултати по отменения ход по същество по граждански дела.

Правораздавателната дейност на съдиите от районните съдилища се характеризира с професионализъм и високо качество. По правило делът на потвърдените съдебни актове е по-голям от този на изменените и отменените такива в общия обем на върнатите от инстанционен контрол, като това се отнася както за актовете по граждански, така и за тези по наказателни дела. Промените към намаляване/увеличаване дела на потвърдените/изменените/отменените актове в различните години са незначителни и не засягат трайната обща картина на много добро качество и професионализъм при осъществяване на правораздавателната дейност в районните съдилища.

Все пак, може да се отбележи, че съдиите в някои конкретно посочени по-горе съдилища, чиято натовареност е значително по-ниска от тази на останалите, имат база да положат малко повече усилия за постигане на по-добри резултати по показателя за срочност при постановяване на съдебните актове и за повишаване качеството на правораздавателната си дейност.

Липсва промяна и в тенденцията на различна и неравномерна натовареност между съдиите от отделните районни съдилища. В някои случаи разликите са изключително

съществени. Разликата в натовареността зависи от обстоятелства, върху които съдиите не могат да влияят - постъпление на дела, щатна численост на магистрати и действително работили такива в съответния период.

Числеността на магистратите предопределя и липсата на специализация по материя в работата на повечето районни съдии. Липсата на специализация не е добра предпоставка за бързина и качество в правораздаването, както и фактически се отразява на натовареността на съдията. При съобразяване на това, положените от районните съдии усилия и постигнатите от тях резултати са похвални и трябва да бъдат насърчени, особено, като се има предвид, че няма перспектива за промяна в трайно установеното състояние на правораздаване в районните съдилища без специализация.

Материално - техническо обезпечаване на районните съдилища.

По отношение на сградния фонд може да се посочи, че районните съдилища в гр.Добрич, в гр.Балчик и в гр.Генерал Тошево нямат затруднения.

Районен съд – гр.Добрич се помещава в сградата на Съдебна палата в гр.Добрич, ул.“Доктор Константин Стоилов“ № 7, която се ползва още и от Окръжен съд – Добрич, Окръжна прокуратура - Добрич, Районна прокуратура –Добрич и Областно звено „Охрана“. На този етап сградата осигурява на настанените в нея институции необходимите за нормалното им функциониране работни и спомагателни помещения, съдебни зали, при постигнати /с минимални изключения/ добри и здравословни условия на труд.

Районен съд - гр.Генерал Тошево е настанен в самостоятелна сграда с дворно място, публична държавна собственост. Сградата е достатъчна да отговори на нуждите на съда при спазване на всички нормативни изисквания.

Районен съд - гр.Балчик е настанен в сграда, която е в отлично състояние. Съдът ползва част от нея и има много добри условия за осъществяване на дейността си при спазване на всички нормативни правила.

Районен съд - гр.Каварна е настанен в обект на партера на жилищен блок. Застроената площ на обекта и помещенията в него са изключително недостатъчни за нормалното функциониране на институцията. Липсват и няма възможност да бъдат създадени задължителните - конвойно помещение и санитарен възел за конвоираните, съвършно помещение с ограничен достъп, санитарен възел за инвалиди, регистратура по ЗЗКИ.

Районен съд - гр.Тервел е настанен в сграда, публична общинска собственост, предоставена с решение №5-82/31.05.2017г. на Общински съвет – гр.Тервел за безвъзмездно ползване за срок от десет години, които изтичат след година и половина. Съдът разполага с една съдебна зала, която не е достатъчна. Сградата е малка, кабинетите не достигат и съдията по вписванията е настанен в сградата на службата по вписванията.

Всички районни съдилища са обезпечени с техниката и информационното осигуряване, необходими за безпрепятствено, бързо и качествено осъществяване на дейността им.

ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА ОКРЪЖЕН СЪД-ГР.ДОБРИЧ И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ.

По-горе бяха анализирани и описани достиженията на съдиите и съдебните служители от Окръжен съд - гр.Добрич, а така също и проблемите в работата, за чието преодоляване е необходимо да се положат усилия. Именно достиженията и проблемите, ведно с обективните дадености, са базата, на която обосновано и адекватно могат да се поставят целите за развитие и мерките за тяхното постигане. Не бива да се пропуска факта, че проблемите не рядко възникват спонтанно в ежедневната работа и разрешаването им е извън планиране, а е в зависимост от инициативността, върнатата преценка на ситуацията, адекватната реакция и диалогичността на отделния член на колектива. Винаги когато се мисли и говори за цели за развитие на съдебна институция, следва да се изхожда от нейното същностно предназначение, а именно - да даде правосъдие и то да е качествено, бързо, независимо и прозрачно, което може да се постигне с ефективни усилия в няколко посоки.

Запазване и надграждане на постигнатите добри стандарти за качество и бързина на правораздаването в Окръжен съд-Добрич.

За постигането на тази цел важно значение има запазването на постигнатата специализация и разпределението на съдиите по материя, с оглед максимална ефективност на натрупаните знания и опит. Същевременно очакванията за правораздаване, основано на принципите на върховенството на закона, защитата на човешките права и равния достъп до правосъдие, непрекъснато се повишават, което, съчетано с бързо променящите се законодателство и задължителна съдебна практика, поставя непрекъснато пред всеки магистрат нови предизвикателства. Това изисква непрекъснатото повишаване на квалификацията на съдиите, които следва да се мотивират за професионално развитие и активно участие в централизираните обучения, организирани от НИП. Следва да продължи провеждането на регионални обучения, включително да продължи наложилата се в последните няколко години практика на разширяване обхвата на организираното от един съд регионално обучение с участието на съдии от целия Апелативен район, което дава повече възможности за придобиване на правни знания, както и за обмяна на информация и добър опит. Необходимо е да продължи взаимодействието с неправителствените организации за организиране на обучения в съответната област на дейността им, свързана с правораздаването, както и да се възстанови забравената в последните години практика на общи обучителни семинари с адвокатската общност. Предви ролята на съдебните заседатели в правораздаването, знанията, които получават от обучението при встъпването им трябва да бъдат поддържани и надградени чрез последващи беседи и обучения. Следва да се създадат специални електронни папки, в които да се публикуват върнатите от институционален контрол съдебни актове, с оглед улесняване на информираността на съдиите за резултатите и актуалната практика на горните инстанции. За поддържане и повишаване качеството на правораздаване следва да продължи практиката на обсъждане от съдиите по отделения на върнатите от институционален контрол дела. Следва да се споделят материалите, предоставени от НИП на

съответния съдия или служител при участия в централизирани обучения. Трябва да продължи обсъждането по отделения на принципни правни въпроси и сходни казуси с цел да не се допуска противоречива съдебна практика. Такива обсъждания, веднъж годишно може да се организират между съдиите от окръжния съд от съответното отделение и съдиите от районните съдилища, разглеждащи съответния вид дела. Извършваните ежегодно проверки по чл.86 ал.1 т.6 от ЗСВ следва да продължат, като насочат вниманието си и към проблеми с противоречиво разрешавани идентични правни въпроси.

По отношение бързина на правораздаването - необходимо е да продължат усилията за приключване на делата в кратки срокове и за недопускане на това, производства да продължат по вина на съда извън разумен срок. Това се отнася и за спазването на законоустановените срокове за изготвяне на съдебните актове, което е обективно възможно, при това без да се отстъпва от качеството на правораздаване. Следва да продължи изготвянето на ежемесечни справки за забавени производства и необявени в срок съдебни актове. Трябва да се въведе практиката причините за забавяне по конкретни дела и възможностите за отстраняване на проблема да се обсъждат по отделения.

Обучението на призовкарите от съдебния район, трябва да продължи регулярно, въпреки, че нередовното призоваване, водещо до отлагане на дела и забавяне на производствата, да не се констатира като същностен проблем. Необходимо е отново да се отдели особено внимание на лицата, връчващи съдебни книжа в населените места, в които няма съдилища.

Усилията за мотивиране на правните субекти да използват възможностите за призоваване и за запознаване с делата по електронен път следва да продължат.

Трябва да се поддържа непрестанен диалог с вещите лица за недопускане забавяне на възложените им експертизи.

Повишаване качеството на съдебните услуги и оптимизиране работата на съдебната администрация.

Съдебните служители имат огромна роля за осъществяването на правораздаването, като процес. За адекватното изпълнение на възложените дейности е необходимо да се запази разпределението на съдебните деловодители и съдебните секретари по отделения, но за ефективност и бързина на работата и обслужването на гражданите е необходимо същевременно да продължи прилагането на принципа на взаимна заменяемост на всеки един съдебен служител. Предстоящото в следващите години придобиване от голям брой съдебни служители в Окръжен съд-гр.Добрич на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, изисква предварително да се набележат адекватни действия за своевременно провеждане на конкурси за назначаване на нови служители, за ефективна преценка на личностните качества и мотивацията на кандидатстващите, за да се сведе до минимум отражението на кадровите промени и на липсата на знания и опит у новопостъпилите върху работата. Новопостъпилите съдебни служители задължително следва да преминават през първоначално обучение. Всички съдебни служители трябва да продължават да бъдат стимулирани за участия в централизирани обучения, да се организират такива на регионално ниво, както и да се изисква от служителите реално да се запознават с

предоставените им, изготвени от НИП, учебни помагала - наръчници за работата на някои категории съдебни служители.

Това се налага, защото служителите са тези, които пряко контактуват с гражданите и адвокатите и трябва да продължат усилията за информираното и етичното им обслужване. Трябва да се търсят бързина и компетентност при предоставянето на съдебни услуги.

Следва отново да се потърси възможност за присъединяване на Административен съд – гр.Добрич към споразумението по чл.73 от ПАС между Районен и Окръжен съд - гр.Добрич, въпреки неуспешния опит което, ще способства за облекчаване на работата на призовкарите и от трите институции, както и за бързината на връчване на книжа, съответно и на правораздаването.

Материална база и техническа обезпеченост.

Вече бе отбелязано, че условията, при които работят съдиите и служителите от Окръжен съд - гр.Добрич са много добри. Извън текущото поддържане и отремонтване на сградата, кабинетите и другите работни помещения, съдебните зали, обзавеждането, съществуват няколко по-сериозни въпроса, които трябва да намерят отговор.

Необходим е ремонт на климатиците в част от помещенията на Окръжния съд, а други трябва да бъдат изцяло подменени. Отоплителната инсталация е морално остаряла, а прозоречната дограма в много от помещенията е сериозно компрометирана и не подлежи на ефективен ремонт. Трябва да се предприемат действия за проектиране и осъществяване на техния основен ремонт. То е свързано със сериозен финансов ресурс, но реализирането му ще доведе до повишаване енергийната ефективност на цялата сграда.

Необходимо е да се изследва възможността и при съществуване на такава да се предприемат действия за подобряване условията на труд чрез повишаване на достъпа на дневна светлина и свеж въздух в работното помещение на регистратурата на Районен съд - гр.Добрич в Информационния център. Достъпът на инвалиди до съдебните зали на втория етаж на Съдебната палата се осъществява чрез рампа на стълбището между по-високото ниво на етаж, на който са съдебните зали и по-ниското ниво на площадката на същия етаж, на която спира асансьорът. Рампата е твърде стръмна и е практически почти неизползваема, като поради начина на построяване на стълбището е невъзможно да бъде осъществена другояче. Необходимо е да се предприемат действия за монтиране на това стълбище на автоматично повдигащо устройство за инвалиди.

Добре би било за удобство на гражданите, посещаващи Съдебната палата и за работата на адвокатите да бъде осигурен безжичен интернет на територията на сградата. Трябва да бъде изградена видеоконферентна връзка във всички зали на Съдебната палата, за да се спести финансов, времеви и организационен ресурс.

Повишаване на общественото доверие, прозрачност на правораздаването, взаимодействие с институциите и организациите.

Това може да бъде постигнато със запазване и надграждане на постигнатите добри стандарти за качество и бързина на правораздаването в Окръжен съд-Добрич съчетано с

непрекъснато повишаване качеството на съдебните услуги и оптимизиране работата на съдебната администрация. Само качественото и бързо правораздаване, основано на максимално уеднаквена съдебна практика, съпътствано от ефективни услуги, предоставени от компетентни и мотивирани съдебни служители, може да бъде основа за обществено доверие и разбиране за работата на институцията. Но съвременето изисква и други действия. Нужно е активният диалог с медиите да продължи и да се задълбочи чрез организиране на тематични рубрики, прессъобщения, справки и пресконференции по специални поводи. Всички добри практики за провеждане на Образователната програма, Ден на отворените врати, други образователни и информационни мероприятия не бива да се изоставят, като непрестанно следва да се търсят нови идеи и форми за тяхното развитие.

Следва да се изнесе на по-високо ниво взаимодействието с другите съдилища и с прокуратури от съдебния район. Трябва да се поддържат съществуващите добри контакти и практики на работа с РИО, Младежкия център, МКБППМН, Детска педагогическа стая, Отдел „Закрила на детето, „Център за постигане на спогодби“, както и да се потърси взаимодействие с други институции и неправителствени организации. Информацията на интернет страницата следва да продължи да се поддържа в актуално състояние, както и да се разшири обемът на обществено значимите обстоятелства, които да се публикуват, естествено съобразявайки възможностите, които дават унифицирани интернет страници на съдилищата в страната. Необходимо е да продължат усилията на осъществяване на обратна връзка с гражданите, ползващи съдебните услуги. Трябва да се запазят и продължават добрите практики и отношения с институциите, които взаимодействат в процеса на правораздаване - прокуратура, следствения отдел към Окръжна прокуратура, полиция, пробационна служба. От съществено значение са и взаимоотношенията с Адвокатурата, периодичните срещи с чието ръководство за обсъждане и разрешаване на някои организационни проблеми дават добри резултати.

Като обобщение мога да кажа, че организационната и административна дейност в Окръжен съд-гр.Добрич и съдилищата от съдебния окръг е на много високо ниво, което е довело и до отлични резултати. Тези резултати се дължат на работата на всички съдии и служители, но заслугата за тях е най-вече на г-жа Галатея Ханджиева - Административния ръководител с два успешни мандата.

Единственото, което може да се очаква от мен, ако бъда избран за следващ административен ръководител, е да продължа на дейността по начина, по който това е правено до сега и да не допускам понижение на резултатите, което не изключва възможността те да бъдат подобри.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,

С изложеното, не претендирам за изчерпателност, по отношение на всички възможни дейности и мерки. По мое скромно мнение не е възможно в такъв документ, какъвто е настоящата концепция, да се посочат всички аспекти на задълженията и

отговорностите на административния ръководител на един Окръжен съд. Всички те подробно са описани в ЗСВ и в многобройни наредби, заповеди, указания, инструкции и други. Въпреки усилията ми да бъда изчерпателен и задълбочен, въпросите, на които следва да се обърне внимание при анализиране състоянието, достиженията и вижданията ми за развитието на Окръжен съд – гр.Добрич, са твърде много и е възможно да съм пропуснал някои от тях. Надявам се, че съм изложил в достатъчна степен постигнатото до тук и перспективите според разбиранията ми пред съдебния орган, за да Ви убедя да ми гласувате доверието, за което кандидатствам. Предвид житейския ми и професионален опит, съм сигурен, че ще възникват много нови проблеми от най-различно естество, но знам, че притежавам качествата и способността за разрешаването им, като вярвам в подкрепата на колектива от съдии и служители, изграден в Окръжен съд – гр.Добрич, с които работим заедно от години, като с общи усилия ще затвърдим Окръжен съд – гр.Добрич, като институция, в която правораздаването е прозрачно, предвидимо, бързо и справедливо.

С уважение:

/Илър Монев/